

س

ایل لر و ساحل لر

نبی خزری

«سنین اوچون نغمه‌لر، قافقاز زیروه‌لری، چینار و من،
مین بیر سطیر، آددیم – آددیم، الوان یارپاق لار»
– دفترلریندن سئچیلمیش شعرلر

حاضیرلایان: سانا ز موحد

سرشناسه : نبی خزری، ۱۹۲۴ م.

عنوان و نام پدیدآور : ایل لر و ساحل لر "سینین اوچون نغمەلر، قافقاز زیروەلری، چینار و من، مین بیر سطیر، آددیم - آددیم، الوان یارپاقلار" دفترلریندن سئچیلمیش شعرلر/نبی خزری؛ حاضیرلایان ساناز موحد.

مشخصات نشر : تبریز: انتشارات نباتی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری : ۱۹۱ ص.

شابک : ۳۵۰۰۰ : ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۹۲-۳۷-۶:

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : ترکی.

موضوع : شعر ترکی -- جمهوری آذربایجان -- قرن ۲۰ م.

شناسه افروزه : موحد، ساناز، ۱۳۷۰ -

ردہ بندي کنگره : ۱۳۹۰: الف ۳۱۴/ن۲۵۰ PL

ردہ بندي دیوبی : ۸۹۴/۳۶۱۱

شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۲۷۹۷۴

كتابين آدى : ايل لر و ساحل لر

مؤلف : نبی خزری

حاضرلایان: ساناز موحد

ناشر : انتشارات نباتی

قطع : رقعي

تعداد : صحيفه ۱۹۱

چاپ اول : ۱۳۹۰

شمارگان : ۲۰۰۰ جلد

بهاء : ۵۰۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۹۲-۳۷-۶

مرکز فروش : تبریز- مایبن سه راه طالقانی و تربیت - مجتمع

تجاری استاد شهریار زیرزمین - پلاک ۴۷ - تلفن : ۵۵۴۸۴۱۷

٨	گیریش ..
١٩	سن دوغولان گون
٢١	سن دوغولان گون
٢٣	اگر او نوتسایدیم
٢٤	آغ چیچک
٢٦	قورویاق سئوگینی
٢٨	گؤزل!
٢٩	سن و من
٣١	ماوى دير
٣٤	قوشا قاناديم
٣٥	آيرى ساحل لرین عينى دالgasى
٣٨	سن گورونورسن
٣٩	سن دانیشاندا
٤٠	ایسته
٤١	بس نيءه سوسوروق؟
٤٢	ساكت سطپيرلر
٤٨	گون چيخىب ياغىش ياغىر

۴۹	گۆزلر شعر يازىرى
۵۱	زىروه
۵۳	چئرىك - گئى
۵۴	ائلىبروسلا ياناشى
۵۶	قايدان بير داش اوچدو
۵۸	گونشىن قونشولوغوندا
۶۱	شنقىز
۶۳	بىرجه اوووج قار
۶۴	بىرجه اوووج قار
۶۶	خاطىره لر جىغىرىيلا
۶۹	چاي
۷۱	داغلار دا انسان كىمىدىر
۷۳	يوخودا
۷۷	ياز كىمى
۸۰	آنا دىليم
۸۱	نه وقت اۇتۇشدو ايل لر
۸۲	گئى گۈل يوخودا

۸۴.....	پايز
۸۷	گؤزله يير
۸۹.....	اوغلوم و اولدوزلار
۹۲.....	عشق و صداقت
۹۴.....	منيم اوره ييم
۹۳.....	اعتراف
۹۹.....	اوچماق اوچون
۱۰۱.....	سون باهار
۱۰۳.....	پنجره مى دئيور چينار
۱۰۴.....	اوشاقليق كؤينه ييم
۱۰۷.....	پايز توى لارى
۱۰۸.....	تضادلار
۱۱۲.....	ئير كوره سى و نغمه
۱۱۳.....	شاهيد
۱۱۴.....	دنيز لئو و حەسى
۱۱۵.....	آختار سن منى
۱۱۶.....	ايکى سىن

۱۱۸.....	قوچا آنام
۱۱۹.....	داع
۱۲۱.....	تنها بولود
۱۲۲.....	گئجه یاریسی.
۱۲۵.....	ایکی لیک ده
۱۲۷.....	ایل لر و ساحل لر
.۱۲۸.....	ایکی یاشیندا
۱۳۲.....	من دنیزی دوشونورم
۱۳۶.....	آددیم-آددیم
۱۳۹.....	صاباح گئره جه ییم انسان لار
۱۴۱.....	یو خوسوز لوق
۱۴۵.....	ایستی قار
۱۴۶.....	اووچو و مارال
۱۴۹.....	وطن و غربت
۱۵۰	گول ساتان قیز
۱۵۵.....	سو لار دانیشسايدی
۱۵۷.....	اولسايدیم

١٥٩.....	شاعرین عمر و ...
١٦٢.....	حزین مصراع لار
١٦٧.....	آخى نئجه سو سوم
١٧١.....	آى خزر.
١٧٤.....	قونشودا قىز سئونىن
١٧٦.....	سندن او زاق دا.....
١٧٧.....	اوره ك.
١٧٨.....	داع لار چاغىرىر.
١٨٠.....	نار چىچە بى.
١٨٢.....	كولك.
١٨٤.....	دئىير: گۈزلە، گله جىكدىر.
١٨٧.....	كوزه.
١٨٨.....	سۆز.
١٩٠.....	ندنسە انسانا بىلە گلىر كى

نبی خزری ۱۹۲۴-جو ایل باکی شهری نین یاخینلیغیندا «خیردالان»
کندینده آنادان اولموشدور. ۲۰۰۷-جى ایل ده ایسه وفات
اٹتمیش دیر.

ایل لر و ساحل لر

ایل لر و ساحل لر... کیم دئیه بیلر کى، بوتون ایل لرین ساحلی
دئکابرین سون گون لری دیر؟ کیم دئیه بیلر کى، بوتون گون لرین،
آى لارین، ایل لرین حجمى، حدودو و دهیرى عىنى دیر؟ سؤال لارا
جواب خزینه اولان مودريک خالقىمىز بئله جواب وئرمىش دير:
عزىزىم مين آيا دهير،
قاشىن مين آيا دهير،
ایل وار بىر گونه دهيمز،
گون وار، مين آيا دهير.

وقتىنى آى لار و ایل لرلە ئۆلچەن انسانىن، زمان مفهومونا اولان
مناسبتىنى ائل نەقدر گۈزل دئمىش دير! عمر وار، يازىندا
كاميل لەشىر، عمر وار، قىشىندا دا ھله اوشاق كىمى يېتكىنلەشە
بىلمىر. عمر وار، بهارى گلمەميش، قىشى گلىر، عمر وار، قىشىندا دا

بەھارى ياشايير، ائلهجه ده ايل وار، بوتون گۈزەللىيى، صفاسى يازيندا
قورتارىر، ايل ده وار اوژو قورتارىر، سۆزۈ قورتارمیر.

«ايل لر و ساحل لر» كتابىنى واراق لاديقجا نبى خزرىنин عمرۇنون
بوتون ايل لرى و بو ايل لرین الوان ساحل لرى انسانىن گۈزلەينىدە
جانلانىر.

ايل لرى، انسان لار اوز ايش لرینى اولچویە، نظاما سالماق اوچون
اويدوروب لار. اصىل حقىقت دە نە ايل لر وار، نە دە ساحل لرى. ايل،
زەمتىمىزلە، عمل لرىمىزلە، دوز و يانلىش آددىم لارىمىزلا اولچولور.
«ايل لر و ساحل لر» آدلاتان بو كتاب دا ۲۵ ايل لىك آغىر زەمتىن،
يوخسوز گئچەلرین، اضطرابلى گون لرین مەھسۇلودور. بئلە ايسە
بو ۲۵ ايل بىز اوز آخىنى ايله اوئتوب كىچن بىر وقت مەھۇمۇ كىمى
باخا بىلەيكىمى؟ يوخ! ۲۵ ايل بىزە بو كتابى بخش اشىدىيىنە گۈرە
معنالى دىر و قىمتلى دىر.

كتاب «سنین اوچون نغمەلر» باشلىغى آلتىندا وئريلەن سئوگى
شعرلرى ايله باشلايىر. بو شعرلارده سئون و سئوپىلن، لاکىن اضطراب
چكىن، محبتىن عذاب لارىنى اورەيىنин درىنلىسىنە ياشايىپ
قوورولان بىر عاشيقىن اوبرا زىنى گۈرۈرۈك. عاشيق نىيە اضطراب
چكىر؟ كىيم دىر مقصىر؟ زمان مى؟ يوخ! محبت مى؟ يوخ!
سئوگىلى مى؟ يوخ!

گئچىكىميش آرزو لار آشىب - داشاندا

باخارام، کؤنلومدن آل قان لار آخار...

قانون سوز بير نيكاح قانون لاشاندا

قانوني محبت کنارдан باخار...

گؤزل دير! انسانين گنج ليبيينده بورا خديغى سهو، بوندان دوغان

پئشمان چى ليق بو بنددن پوئتىك و معنالى عمومى لشديريله بىلمىزدى.

شاعرين موضوع داييرهسى گئنيش دير: طبىعت، اونون انسانى والج

ائدن گؤزه للىك لرى... كائنات، اونون معجزه لى سرلى... محبت،

اونون عذاب و اضطراب لارى... صنعت، اونون ائنيش - يوخوشوندان

كئچن صنعتكار اوره يىينين هيچان لارى...

بوتون بو موضوع لارين اساسيندا انسان - اونون ايستك و آرزو لارى،

مختلف طبىعت و جمعيت حادثه لرينه مناسبتى، مبارزه سى و

اضطراب لارى دايانيير.

مثالاً، «پاييز» شعرىنى گؤتورك: ايلك باخىش دا آداما ئىله گلىير كى،

شاعر يالنيز پاييزى تصوير ائدير، بو فصلين اوئزونه مخصوص

چيزگى لرينى، گؤزه للىك لرينى قلمه آليب؛ لاكين اصلينده بئله دئييل،

بورادا شاعر پاييزدان چوخ انسان دان، انسانين ايلين حوزون لو فصلينه

اولان مناسبتىinden دانىشىر. پاييزدا آغاچ لارين يارپاق لارينى

تؤكمه سى اوز - اوزلويوندە كدرلى حال دير. لاكين شاعر بونا گؤره

دئیل، باشقا بیر شئیه بو وضعیتین انسان حیاتينا اولان تأثیرینه گؤره

کدرله نیر:

داها گئچ بويالاندی افقدن سحر،

سارالدى، بوزاردى چمن لر ايندى.

اينجە خزل اولدو سالخىم سؤيودلر،

هاردا گئروشەجك سئون لر ايندى؟..

شاعر حیاتى بير چىزگى ايله بؤيوک بير فكرى و ياخود حادثەنى
عمومى لشديرمه يى باجارىر...

دنيز... گؤى... محبت! بونلارين ايکىسى طبىعت، بيرى انسان. پۇئزىيا
انسان لا طبىعتىن تماسى، قارشىلاشىمى دئيىل مى؟ شاعر دوز دئىير:
پۇئزىيانىن اوزو معجزەدىر، سردىر.

انسان مىن ايل لردىر كى، كائناتين سرلىرىنى اوئيرنەكىلە مشغۇل دور.
مىن ايل دىر كى، حیاتىن گۈزلىكلىرىندن پۇئزىيا يارادىر. بو شعرىتە،
يارادان دا حيران دىر، اوخويان دا. لاكىن بو وقتە قدر نە كائناتين، نە
دە پۇئزىيانىن سرلىرى تام آچىلمامىش دىر:

باخىرام گؤى لرە – قلبىمده شعر،

اولدوزلار اوzacق دان گۆز وورور منه.

شاعر گؤىلره، اونون سر دولو معجزهلىينه حيران دير. اولدوزلار گؤز

قىripدىقجا ئىله بىيل شاعره دئىير:

«سن بىزيم سرلىيمىزدىن آگاه اولا بىلمە يەجكىن. بىز سرلى كتاييق.»
لاكين شاعرى ماراقلاندىريان گؤى جسملىرين فيزيكى حركتى،
اونلارين فيزيكى قورولوشو دئىيل، اونلارين معناسى دير،
پۇزىياسى دير. يوخارىداكى بىت بئله قورتارىر:
كائنتات سرّىنى آچسا دا بىر — بىر،
صنعت كائنتاتى سىرلى دير يئنه.

بو سطىيرلىرى، عمرۇنو صنعته وئرن، لاكين اونون عذاب لارىندان
اينجىمەين، عكسىينه حظّ آلان، صنعتىن چتىن لىكلىرىنى باشا دوشىن،
اونون آغىرلىق لارىنى چىينىنده داشىيان، بو آغىرلىق دان يونگوللوک
دويان بىر شاعر دئىيە بىلر. صنعتىن دولاي يول لارىندا گاھ يىخىلان،
گاھ دوران، گاھ كوسن، گاھ بارىشان، آنجاق اوز محبىتىندىن ال
چىكمەين بىر شاعر، صنعتىن كائنتات دان دا درين سرّلە مالىك
اولدوغونو درك ائدە بىلر:
بلى، شعر منه بىر كائنتات دير،
سۋۆزلى — سوراقلى دير بىر كتاب كىمى،
بلى، شعر منه سىرلى حيات دير،

آچسام دا باغلی دیر بیر کتاب کیمی.

شاعر دوز دئییر. فضولى، حافظ، بايرون، پوشكين، گوته كيمى بؤيوک
صنعت باهاديرلارينى او خودوقجا سنه ائله گلير كى، طبىعتىن و
كائناتين اعجازلارى قارشىسىندا دايانيرسان، اوز عاجيزلىسىنى گوروب
تىترە يېرسن. قلم اليىن دوشور. ياخود كائناتين سرلىرىنه ال آپاران و
ياخود اونا ميدان او خويان نصرالدين طوسى لرىن، گاليلەلرىن بؤيوک
كشفلرىنى او خويورسان، اويرەنيرسن، انسان ذكاسى نين قدرتىنە و
بؤيوكلويونه حيران قالىرسان. بس بو گونكۇ معجزەل؟.. انسان فضادا
اوچور، آيا دوشمىھ يە چالىشىر، انسانين آى حقىنە ياراتدىغى افسانەلر
حقىقتە چئورىلىر. آى بىزىم لەشىر، رئال لا شىر، بوتون بونلارى پوئرىيانىن
سرلى دىلينه چئويرمك اىستە يېرسن... ممكىن دور، لا كىن چتىن دير!
نهايت، كائناتين معجزەلرىنى، سرلىرىنى آچماقلا مشغول اولان
انسانين مسلكىنى، اوئىرنىمك عشقىنى، اولچولره سىغمىيان
دوينولارىنى پوئرىيانىن آيدىن دىلينه نئجه چئويرەسن؟ شاعرى
دوشوندورن ده، حىرتلەندىرين ده بونلاردىر.
انسان... گۈئى... انسان هميشه گۈئى باخميش، يئرده كى ذلتلرە
دؤزمه يىنده گۈئى لرە اوز توتموش، اوندان امداد اىستە مىش دير. هرە اوز

بختينه اولدوز سئچميش، اولدوزلار ايشه بوتون بو ڏلتلهه بيگانه
اولموش، انسانا سويوق نظرلره باخميش دير:
دوندو عصرلره ايل گئده-گئده،
عصرلر دونيادان آتیني چاپدي.
انسان لار اولدوزدا طالع گزسه ده،
اولدوزلار بختيني يئرلرده تاپدي.
شاعر بو فکري اوغلونا مراجعتاً دئبيي آشاغيداکي بندهه بهله
تمام لا يير:
ايل لر ايتى گئدير، فصيل لر يئيين،
سن ده بو يوللاردا بير يول گئديرسن.
بلكه او اولدوزدور سنين طالعين،
بلكه او اولدوزون طالعى سنسن...
گؤزل! شاعر انسانين قدرتىنى ياخشى عمومى لشدىريردى.
منى هميشه بير شئى دوشوندورور: تاريخ ده بئيوك عاليم لرين،
اختراع چى لارين ياراتدىق لارى اثرل بو گونكو نائليت لرين، كشف لرين
قارشىسييندا يالنيز بير مرحله كيمى دير. بهله كى، يوز ايل بوندان
اولكى اختراع بو گونكو انسانى يالنيز تاريخى جهتنم حيرتلندىرە بىلر.
لاكين او، همين اختراع يابو گونگو نائليت لرين زيروه سيندن باخسا، بو،

اوندا يالنیز گولوش دوغورا بیلر. ۷۰-۶۰ ایل بوندان اوّلکی آوتوماشینا بیز بو گون يالنیز موزه‌لرده باخیريق. لاکین بو ماشین، او وقت اوچون ان کامیل بیر اختراع، بیر اثر حساب اولونوردو. اينديكى «ولقانين» قارشيسيندا نعجه؟ بو ماشین بير اوشقاق آيلنجه‌سينه بنزه‌ميرمى؟ لاکين صنعتده مسأله بئله دئييل، عكسينه‌دیر. مين ایل بوندان اول يارانميش «شاهنامه»، ۴۰۰ ایل اول يارانميش «هاملت»، «ليلى و مجنون» بىزى بو گون ده حيرتلندىرير. بو اثرلر بىزه ساده‌لوح و گولمەلى گۈزۈنمۇر، صنعت عالىمىنده كى زىروه بوتون دؤورلر اوچون زىروه‌دیر. علمدە ايسە دونه‌نىن زىروه‌سى بو گون اوچون پىللە‌دیر. نه اوچون؟ نه اوچون اصيل و بؤيوک صنعت اثرلرى كۆهنەلمىر؟ من جە اونا گۈرە كى، علم ادراك لە، صنعت حس لە، هىجانلا باغلى‌دیر. او معين اولونموش اولچوللە، رياضى دستورلارلا ايرەلى گىدىر. انسان دويغولارى ايسە هئچ بير قالىب، دستور، اولچو تانيمىر. او، هميشه تزهدىر، هميشه الوان‌دیر. هاملتىن «أولوم يا اولوم» دانيشىغىندا ايرەلى سورولن فكرلره و دويغولارا كىيم يالنیز اورتا عصرىن فكر و دويغولارى دئىه بىلر؟ بوردا شكسپير زمان و مكان مفهومونو ووروب داغىتىميش، اونون محدود چرچىوه‌سیندن باخمىش، اورادان بوتون انسان لىغا و بوتون دؤورلرە باخمىش‌دیر. بونا گۈرە ده يالنیز بو گون

يوخ، مين ايل سونرا دا حيات و اؤلوم حقيinda دوشونن بير انسان
اوچون بو دويغولار، بو فكرلر تزهدير، ماراقلى دير.
شاعر كائناتين سرلرينه حيران قاليب «صنعت كائناتي» قارشيسىيندا¹
سحرلندىسى زمان بونلارى دئمك ايستەمه مىشمى؟
بلى، ۱۹۴۴-جو ايل ده يازمىشدى:

سوئز اوجالدار بو جهاندا انسانى،
عزيزلەير بو جهاندا انسانى،
وقت اوЛАР كى، بيرجه آندا انسانى
اللى ايلين حرمتىيندن سالار سوز.

بو سۆزلر هله ۲۰ ياشىندا اولان بير جاوانىن مانييفستى ايدى. او، هله
صنعت عالمىنە گلمەميشدن، سۆز صنعتىينين مسئوليتىنى باشا
دوشدوپونو بىلدىرىرىدى. بو مسئولىت حسى اونو هېچ زمان ترک
ائتمەدى. اونو يالنىز بو گونون يوخ، گله جەيىن حرمتىنە ده چاتدىرىدى.

يانماق چون اورەيىن تك بيرجه سطرى
بىزدىن اود ايستەيير، آلوو ايستەيير.

او، بلکه بير گونلوك سئوينج دن اوئترو
بوتون عمرومۇزو گىروو ايستەيير.

شاعرى آرزوilar چىخارىر يازا،
الهام دا اونون چون اوغول كيمى دير.
شاعر اوره كىلره حاكم اولسا دا،
يئنه ده شعر اوچون بير قول كيمى دير.
بلى شاعر صنعتين، شعرين قولو اولماسا، اوره كىلره حاكم كسىله بىلمز.
فکر آيدىن، مطلب آيدىن! چونكۇ شاعر يازماشىش دان اول ياشايىر،
دوينولارينى بالاسى كىمى قلىيندە بىللە يېر. ائل دئميشكەن «اوره كدن
چىخمايان اوره يە ياتماز».

سینن اوچون نغمەلر

منیم سویوقدا، قاردا

آتشلى اولدوزومسان

عئمور آدلى دياردا

گونشلى اولدوزومسان

سن دوغولان گون

گؤز آچدى دونييايا سىسىز، سمير سىز
سن دوغولان گون.

منيمچون دوغولدون مندن خبر سىز
سن دوغولان گون.

ياشاييش عمر و مون بهارى كىمى
سن دوغولان گون،
اييلرين ساپىندا ميروارى كىمى
سن دوغولان گون.

حياتين گۈزلىك تمناسى دير

سن دوغولان گون.

سئوگى عمانىين ايلك داملاسى دير

سن دوغولان گون.

ايل لر اوزو يونون قاشى سايىلسىن،

سن دوغولان گون.

دونيانين محبّت ياشى سايىلسىن

سن دوغولان گون.

١٩٦٧

سن دوغولان گون

کئچیر غصه،

کئچیر غم،

سووزولور قلبیمه نور.

بوندان سونرا دئمرم،

اولدوزلار سویوق اولور!

عمرومه نارین - نارین

آخان شفقى لریندیر.

ساحل سیز آرزولارین

سونسوز افق لریندیر.

منیم سویوق دا،
قاردا،
آتش لى اولدوزومسان.
عؤمور آدلی دیاردا
گونش لى اولدوزومسان.

نورونو گئرسون جهان،
پارلاق اولدوزوم منیم.
سن نه قدر ياخینسان،
اوزاق اولدوزوم منیم!

۱۹۶۷

اگر او نوتسایدیم...

دئدین کی، گزندہ
چؤلو - چمنی،
خاطیر لا منی.

دو زلر دن آدلادیم، داغ لارا واردیم
آخی او نو تما دیم، بیر جه آن سنی،
اگر او نوتسایدیم خاطیر لا یار دیم.

آغ چیچک

سحر چاغنی

گؤی مئشه دن

دردیک سنی، آغ چیچک.

بیاض - بیاض

واراق لارا

سردیک سنی، آغ چیچک!

بیردن - بیره

آغ ال لردہ

تزه لشیدین، آغ چیچک

آغ ال لردہ

ائله بیل کی،

آغ آتش دین، آغ چیچک.

گوردو م سنی

بو گون باشقا

بیر چمن ده، آغ چیچک،

آغ ال لرین

حرارتی

یوخ مو سنده، آغ چیچک؟

سویوق - سویوق

بویلانیرسان

سؤیله نئچون، آغ چیچک؟

دئ، سنده می

حسرت لی سن

آغ ال لرچون، آغ چیچک!

قورویاق سئوگینى

اوجالداق سئوگینىن

مغۇرور سىسىنى،

قورویاق،

ان عزيز

بىر سىرداش كىمى.

سئوگينىن بلوردان كاشانه سىنى،

ياد باخىش سىندىرار

چاغىل داش كىمى.

وقت اولار

شبھەلر

دولار

اوتاباغا،

اینام سا قاپىدا گۆزله يير،

گۆزل!

بىز اونو قالدىراق

او جا بىر داغا،

سئوگى يه

سۈز دەير،

گۆز دەير،

گؤزل!

قورویاق اوستوندە
 تیر - تیر اسەرک،
 سۆزلر گوللە اولوب آچیلان زمان.
 قورویاق سئوگینى
 گۈز بېھى تك،
 گۈزلر قىلينج اولوب سانجىلان زمان.
 گون چىخىر...
 اميدلە يانير دونيادا،
 اورەيە
 شبهەلر
 كۈلگە دوشىمىسىن.
 عزيزىيم، گونش ده
 لكه وارسا دا،
 سئوگى گونشىنى
 لكه دوشىمىسىن!..

سن و من

قارلى بير زيروه اولسان،

آغ بولودون

اولارام.

درین خيالا دالسان،

من سکوتون

اولارام.

چمن اولسان اگر سن،

سرین ياغيش

چیله رم.

اگر دنیزه دؤنسن،

ساحله

چئوریله رم.

قو و مو شام در دی، غمی

خوش بختین ایلکی منم.

سسله نسن

نغمه کیمی،

سوزلرین، بیل کی، منم!

منی سو سد و رسا زمان،

سنی او زروم سانارام.

سحر کیمی او یانسان،

گونش کیمی یانارام.

ماوى دير...

بو گون هئچ بيلميرم،
نه اوچون،
ندن،
سما دا ماوى دير،
تورپاق دا ماوى.
گۈرۈرم دونيانى باشقۇ رنگدە من،
آغاچ دا ماوى دير،
يارپاق دا ماوى.

اسیر هارادان سا سرین کولکلر،

داغدان ماوی - ماوی

دومان سورونور.

ماوی کپنکلر،

ماوی چیچکلر

ماوی چمن لرده قشنگ گؤرونور.

سولا را يېل دهییر،

سولا ر تیترهییر.

ئيرين ده منيم تك بؤيوك سيرى وار

سانكى افسانه وى نغمەلر دئيير،

ماوی ساحل لره،

ماوی دالغالار.

رنگى بام - باشقاد يير

چۈلۈن، دوزۇن ده.

ماوی شفق لردىير چىلەنن يېرە،

اوچور گۆي اوزوندە

بو ماوی گۈندە

ماوى طىّاره‌لر ماوى ليک‌لره.

من بلکه بيليرم

نه اوچون،

ندن،

دونيانين گوندوزو ماوى لشيب دير؟

بلکه ده سن ماوى

گشينديسيندن

ئير اوزو،

گؤى اوزو،

ماوى لشيب دير.

اٹله بيل سين تك بزهنيب عالم؟

سما دا، تورپاق دا

سانكى ماوى دير!

بلکه خوشبخت‌لرین خوشبختى منم،

بلکه سعادتىن رنگى ماوى دير؟

قوشا قاناديم

آرزويلا او جالان

خيالامسا،

عمروم،

حياتيم دير

شعريم له

سئوگيم.

زيروه لر فتح ائدن بير قارتalamسا،

قوشا قاناديم دير

شعريم له

سئوگيم.

الهامين يوللارى دومانلى او لسا،

ائى سئوگيم،

ائى شعريم،

قوشا كئچين سيز!

اگر قاناديمين بيري قيريلسا،

زيروه من سيز قالار،

من ده زيروه سيز!

آیرى ساحل لرين عينى دالغاسى

عمرون هر ايلينه
 بير عمان دئديم.
 نيه اوzacق سالدى بو ايل لر بيزى؟!
 بير آز سن تله سىن،
 من گئجيكسەيدىم،
 بلکه آمير مازدى ساحل لر بيزى.
 ياخىن بير سئوگى نين
 اوzacق نيداسى
 اوره يى شىمشك تك او دلايىب كىچىر.
 آيرى ساحل لرين عينى دالغاسى
 دوغما قلىبىمىزدىن آدلايىب كىچىر.

گئجه شیرین - شیرین مور گوله ینده
 سیر اندر آی سنی، کھکشان سنی.
 من سحر کوله یه
 اسمه، دئینده
 کیم ایسه او یادار یو خودان سنی.

قوشا کئچرسینیز...
 یاخین گلمرم.
 من یو خام... یانیندا نه زمان او وار.
 گؤزو مو قالدیریب باخا بیلمرم،
 او ایسه
 ایسته سه
 ال ده قالدیرار!

کئچرسن... قوش اولوب قاندلانیرام،
 آنجاق او جالماغا
 افق چاتمایر.

سنی ملک لره ملک سانیرام،
او ایسه قانونی
بیر آرواد ساییر.

باخار غبطه يله می سیزی هر گورن،
يا دینر پئریله
سما دا بیر گه؟
بیر گه دؤیونمهین او ره کلر، گورن،
ئىچە آددىم لا يير دونيادا بير گه؟

گىچىكىميش آرزولار آشىب - داشاندا
باخارام،
كۈنلۈم دن آل قانلار آخار...
قانون سوز بير نىكاح قانون لاشاندا
قانونى محېت
كىاردان باخار...

سن گئرونورسن

کئچیر خیال لاریم

سینین ایزین له،

سن آی لا،

گونش له

تن^۱ گئرونورسن.

دونیا یا با خیرام سینین گوزون له.

ئئنه گؤزلریمه

سن گئرونورسن.

^۱ تن: برابر.

سن دانیشاندا

بیر آنلیق يولوندان دایانار کولک،

سن دانیشاندا.

باخار گؤزلرینه الوان گول - چىچك،

سن دانیشاندا.

دالار خوش سسینه دومانلى داغلار،

سوسار داغلارداكى شير - شير بولاقلار

سن دانیشاندا.

دالغالار اريير، گور عەمان سوسار،

سن دانیشاندا.

چاي سوسار، چۈل سوسار، آسمان سوسار

سن دانیشاندا.

بختيار - بختيار آچيلار سحر،

دونيا سكوت ائديب سنى دينله ير،

سن دانیشاندا،

تكى سن منيم له

دانىش جهان دا!

سن دانیشاندا...

ایسته

اوز مغورو عشقيمده تمنا سيزام،

بير داملا ايسته سم،

بير عمان ايسته ...

من کي، بير دونياليق باهارام، يازام،

بير جه گول ايسته سم،

گلستان ايسته.

منه اولدوز بويدا ايشيق وئر دئسم،

سن مندن گونشلى

آسمان ايسته.

هاچان بير ساعاتليق گئروش ايسته سم،

سن بوتون عمر و مو

ارمغان ايسته.

بس نیه سوسوروق؟

- بیزده‌دیر دونیانین

سئوینجی، غمی،

بس نیه سوسوروق

گئروشنده بیز؟

- بؤیوک محبّت ده

بؤیوک چای کیمی،

آخار اوره‌کلدن

سس‌سیز - سمیر‌سیز

ساكت سطيرلر

انسان لار سئويلر،
سئور دونيادا؛
أميدلر عؤمورچون معروف قاناديير.
سئوگى بير كيچيجىك
قلبه سيغسا دا،
بلكه سئوگى اوزو بير كائنات دير.

اونون افق لرى
 او قدر درين،
 اونون آرزولارى كؤنول واريديير.
 بلكه او شفقلى، نورلو گؤزلرين
 همین كائناتين
 اولدو زلارى دير.
 اوره كله باغلانان
 جيغىردا،
 ايىزده
 تاپار آهنگىنى عمرون اقليمى.
 هر تزه دويغونو
 اوز قلبىيمىزدە
 آچىرىق تزه بىر پلانشت كىمى.

كئچه رىك اميدله
 يول آجا- آجا،
 گؤزلرىك ان نورلو
 صباحىمىزى.

دونيانين محبت ساراينداجا
طالع اوزو كسيب نگاهيميزى...

آلار قوجاغينا
باهاز ياز منى،
منى سنين
عشقين
قانادلانديرار.
تروپيك^۲ ايستى ده يانديرماز منى،
سنين
سويووق لوغون
منى يانديرار.
آرزو موز دوغولور
آيدىن سحرله،
او خشارى چاغلايان چاي لارلا اولور.
بيزيم گورو شوموز
دقيقه لرله،

^۲ حدين آرتيق ايستى.

بیزیم آیریلیق سا آی لارلا او لور!

سن گونش،
 من ایسه باشی قارلی داغ.
 سینیر شیمشک لردن
 گؤی چیلیک - چیلیک.
 بیز کى، بیر - بیریندن
 او زاق دا او لساق،
 بیز کى، بیر - بیریندن آیرى دئیلیک.

گۈرۈشىدۇك،
 دالغالار آخدى ساحله...
 دىنلە دىن،
 دانىشدىم آرام - آرام من.
 دئدىم کى، خوشېختىم،
 چونكۇ سىنىن لە^{لە}
 ئىينى بىر كوچەدن آدىم لارام من.

ایل کئچدی،

دالغالار دیدی ساحله...

هر سن سیز گونومو ایل ساییرام من.

دئیرم خوشبختم،

چونکو سینین له

عینی شهرده جه یاشاییرام من.

ایل کئچر،

دالغالار وورار ساحله...

سانارام عشقین له اوچان قوشام من.

دئیرم: خوشبختم،

چونکو سینین له

عینی پلانئت ده دوغولموشام من.

قاشقاز زیروه‌لری

او قدر زیروه وار آدسىزدیر هله
ووقارى بىر بئيوک جهان كيمى دير.
شهرتى دوشمه يىب آغىزا - ديله
 DAGLAR DA دونيادا انسان كيمى دير.

گون چیخیب یاغیش یاغیر

گون چیخیب... یاغیش یاغیر...

ساکت یاغیر، خوش یاغیر...

برق وورور یاشیل چمن،

باش آچیق گندیرم من،

اینجیدیر، ندیر یاغیر؟!

هاوادان عطیر یاغیر.

ئئر، گؤى عطیرلىنیب دیر،

ئئر، گؤى سئحیرلىنیب دیر.

چیمیر سئحیرلى تورپاق،

یاغیر سئحیرلى یاغیش،

یاغیش عطیرلى تورپاق،

تورپاق عطیرلى یاغیش...

گۆزلر شعر يازىرى

گڭچە يو خوسوندان

اويانىر مئشە،

زىروهلىرى بىر آنلىق ظلمت دن چىخىر.

بلور پارىلتىيا بويانىر مئشە،

داغلارين باشىندا

ايلىدىرىم چاخىر.

ئېرلرین، گؤىلرین
معناسى درين،
او نهدير، چاي كيمى گور سئل لر آخىر؟
بوشالىر ناراھات قلبى گؤىلرین،
داغلارين باشىندا
ايلدىرييم چاخىر.

باخىرام سمايا
مىن بير حىرت له،
سۇنوك مصراع لاريم قلبىمى سىخىر،
گؤىلر شعر يازىر آلوولو خطله،
داغلارين باشىندا
ايلدىرييم چاخىر.

اييول ۱۹۶۵

زیروه

مغوروه ائلبروس دا^۳

آغ بولودا باخ،

قار اوستده قار کیمی... دوشوب اورا گون.

او جالیر

او جایا یاراشییر آنجاق

او بولود دوغولوب زیروه‌لر اوچون.

³ Elbrus

داغ او نا،

او داغا

سانکى بزك دير،

نه قدر او زاق دير اورا گئدن يول،

درهده سورونمك نه يه گرك دير،

بولود دا اولاندا زيروه لرده اول.

دونيایا آرزويلا

گلير انسان لار،

ياشاييش عشقيله بهارين، يازين.

هر كسيين حيات دا اوز زيروه سى وار،

هئچ كس زيروه سيندن او جا دور ماسين.

چئريک - گؤى

اونو سِير ائتمك دن
 دويماز انسان كى،
 بلكه بزك وئريل
 گؤى گؤلوم اونا؟!
 ايکى يه بؤلونوب
 بير داملا سانكى
 بيرى بو داغلارين
 دوشوب قويينونا.
 ماوى ليك قلىييمه
 آخىر سير كيمى،
 بوردا ساحل منه
 نىجه تانيش دير!
 ائله بيل طبعت
 بير شاعر كيمى،
 سئودىيى مصراعنى
 تكرارلاميش دير.

ائبلبروس لا ياناشى

عالىم كوشىكىووا^۴ اتحاف

چئقىت^۵ ائبلبروس لا دورور ياناشى،

دومانلار،

طوفانلار،

گلىر قويونوا.

چئقىت - ائبلبروسون كىچىك قارداشى،

بلكه ده ان بئريوك

سيرداش دير اونا.

⁴ Kushekov

⁵ Cheqet

گئجه دومان کئچىر
 بىر خيال كىمى،
 سانكى آياق توتوب گزىنير اونلار.
 اولدوزلار ياندىق جا گور تونقال كىمى
 شىرىن صحبت ائدىب ايسىنير اونلار.

زىروهلىر سئل لردن
 زولاق- زولاق دير.
 گون چىخار،
 قار ياغار،
 ايلدىرىيم چاخار،
 داغين سيرداشى دا ياخشى كى، داغدىر،
 اگر تنها اولسا، داغ دا داريچار.

فایادان بیر داش اوچدو

گورن نه سس دی ائله،

دیکسیندی لال زیروهله؟!

چاتدی چمنه، چؤل،

اوغولدادی دره له؛

فایادان بیر داش اوچدو.

سیسلندي گئي مئشه ليک

سوزدو چئت داغينى،

يارغانا چيخدى آليک

شكلهدى قولاغينى؛

قايادان بير داش اوچدو.

بو دونيايا گلهلى

داغين دا اوز بختى وار.

سيولچولار سكىكەلى

زيروهله باخديلار؛

قايادان بير داش اوچدو.

دوشدو ياي سحرىنده

قارلار اوسته قىزيل نور.

قاياسا اوز يئرينده

داياندى مغورو - مغورو؛

قايادان بير داش اوچدو!..

گونشین قونشولوغوندا

قوووشوب داغلارين کولکلرينه
قايدان هونرله قالخماق ياخشى دير.
مین دفعه زوروه يه با خماق يئرينه،
بىرجە يول زوروه دن با خماق ياخشى دير.

ياخشى دير سئير ائديب
 بوتون عالمى،
 اوزونو گونشين قونشوسو سانماق،
 دايانيب داغلارين فاتحى كيمى
 تزه زيروهلىرين عشقيله يانماق.

ياخشى دير، قارتال تك قاناد آچاندا
 قلبىن اولدوزلارلا دانيشا سنين.
 آياغىن آلتىندان
 سال بوز اوچاندا
 كيمسه، بىلە يىيندن ياپيشا سنين.

قايدان قايدا كمند آتاسان،
 گئدهسن اورهىبى، قولاغى سسنه.
 الوان چمن لرله
 گئجه ياتاسان،
 آى دا كىشىك چكە باشىينين اوستده.

گئده سن

یار اسان بوز دومان لاری،

سئل لر چاغلاسا دا گور چای لار کیمی،

اوردا ماوی - ماوی

بوز یار غان لاری

پارلا سین مر مردن سارای لار کیمی.

او زون داغ لار او ستدہ

داغ لار سینه نده،

سو ن سوز دنیز سنه بیر قطره گل سین.

یای گونو

زیر و هدن یئره ائندہ،

سن دن دومان عطری،

قار عطری گل سین.

آگوست ۱۹۶۵

شن قیز

سانکى گؤیرچىن دى اووجومدا الى،

باخدى قايغى سىز.

دئديم: - آدين نه دير، بالكار گۆزلى؟

خفيف پيچيلتىيلا

سۈيىلەدى: - شن قىز.

- نىيه گۆزلىرىن ده غم اىزى واردىر،

آى آدى شن قىز؟!

- ياخىن كىچمىش لىردىن بىر

ياد گاردىر.

فکرله باشینی

بولادی شن قیز.

گلدی خاطیریمه داوا ایل لری،

دیدرگین سالینان قفقاز ائل لری.

دوشوندوم، ائل لرین طالعینه باخ،

اونلارین گونش له عمر و تن او لسوون.

دوغرودان نه مغورو بیر خالق دیر او خالق،

عذاب لار چکسە ده

آدى شن او لسوون!

۱۹۶۵

بیرجه اوووج قار

قارلى داغ آشىردىق

بىر دوستوم لا من.

آلېب باخدىم قارا،

بىرجه اوووج قار.

گۈرددوم كى، اليمىن

حرارتىين دن

دؤندو داملا لارا

بىرجه اوووج قار.

شاعر ده سۆز اوچۇن

كئچر دارا، دوز،

هر شعر گۈزوندە

قالخىر سانكى قار،

سو يوقسا قلىيىنده

يىغىن - يىغىن سۆز،

ارييىب، ارييىب

داملا او لا جاق.

بیرجه اوووج قار

چینارلار قطار - قطار،

قالخیب زبروهیه چاتار.

داغا قىسىلىپ ياتار

مېشىل - مېشىل درەلر،

ياشىل - ياشىل درەلر.

سېزلىرە وورغۇنام من،

بۆزەيىنىز شفقى دن،

گونش چىخار افقى دن

اوووج - اوووج زر الـ.

درەلر!..

سئودىيىنiz آغاچ لار
 كوكنار مىدىر، شام مىدىر؟!
 سىزدىن قالخان دومان لار
 داغلارا سلام مىدىر؟!

قوش كىمى اوستونوز زدە
 قاناد چاليم، درەلر!
 شاملىقىدا بىر آخشاملىق
 قوناق قاليم، درەلر!

سيزلىرنى يول لار كېچىر،
 سىز ياخشى كى، وارسىنiz -
 درەلر!
 زير وەلرە آچىلان
 گڭنىش قابى لارسىنiz -
 درەلر!

خاطیره‌لر جیغیرییلا

گون‌لر گندیر،
عؤمور ياري،
عؤمور ده بير داغا بنزرا.
ياخين‌لاري، اوzac‌لاري
خيال گرر،
خيال گرر،
خاطирه‌لر جيغيرييلا.

دیلک لردن دیلک لره

ایزLER گئدهر، ایزLER چاتار،

اورک لردن اورک لره

سوزLER گئدهر،

سوزLER چاتار،

خاطیرهLر جيغيرييلا.

ایل لر کئچر گور سو کيمى،

آشار کيچيک تپهLرى؛

بعضاً يورغون يولجو کيمى

اوشق ليق دا

دؤنر گئرى،

خاطيرهLر جيغيرييلا.

اوzacدакى اوجا داغ دا

ياخين گلىب باخار يئنه،

ايزى ايتمىش بير بولاق دا

نغمە دئىيىب

آخر يئنه

خاطيره لر جىغىرىيلا.

ال چاتمايان شعرىتە

دؤنە - دؤنە سىن چاتارسان،

سۇنوب گىتمىش محبّتە

يانا - يانا

قايدىرسان

خاطيره لر جىغىرىيلا.

كىچدىكىچ جە آى،

أوتدووكىچ ايل

قارلى داغلار آشار انسان.

أولكە بىرجە عؤمور دئىيل،

ئىچە عؤمور ياشار انسان،

خاطيره لر جىغىرىيلا.

چای

او گلدی طغیانا قار ارییندە،

اوزونو دره يه،

چمنه تو تدو.

آیاغى باغچا يا، باغا ده ينده

او داغدان يارانان داغى او نوتدو.

- من داغدان گوجلويم،

داغдан ووقارلى.

من سیز باغلار اولماز

بهره‌لی، بارلی.

اوتلا라 اینجی لر

تاخیب گئدیرم.

من کی، دنیزلره

آخیب گئدیرم.

آخدی... کندلر گئردو ساغدا، سولدا او،

تارلالار ایچدی می اونون سویوندان؟!

گون ووردو،

قورودو

یاری یولدا او،

دنیزه چاتمادی بیر داملا اوندان.

چای وار

ساکت آخار،

سویو صاف، سرین،

مغرور، دالغالانان دریایا بنز.

آنjac کی، اوزویله اویونن لرین

طالعی قورویان بو چایا بنز.

داغلار دا انسان کیمیدیر

داغلاردا دونيادا انسان کیمیدیر،

اونلارين اوز عمرو،

اوز ياشى واردير؛

بوللور بولاق لارдан گئز ياشى واردير،

سئوينجى چاغلایان

عمان کیمیدير.

او قدر زیروه وار آدسیزدیر هله،
 ووقاری بیئر بؤیوک جهان کیمی دیر.
 شهرتی دوشمه ییب آغیزا، دیله،
 داغلار دا دونیادا انسان کیمی دیر.

اوستونده اولدوزلار قوجاق - قوجاق دیر،
 فکرلر باشیندا دومان کیمی دیر.
 ائه، آدسیز اولسا دا،
 داغ یئنه داغ دیر،
 داغلار دا دونیادا انسان کیمی دیر.

يو خودا

من گوردوم اولومو بو گئجه ياري،
گوردوم بوز الينى
قلبيمه آتير.

سویوق قىلىنجىنин پارىلتى لارى
يئنه ده گۈزۈمۇن قارشى سىندادىر.

اوچدو قار لای لاری
 کازبئک داغيندان،
 سانديم ال - آياغيم اولوب تمام بوز.
 اولومو او قدر گوردوم ياخين دان،
 صيفتى ياديمدا
 قالمادى افسوس!

دائديم: باخ، داغلارين اسير كوله يى،
 گونش حيات وئرير
 شفق لرييله.

بيرجه خواهيشيم وار، اولوم، اولمه يى
 گونشلى گونلدە
 قدغن ائيله.

گورلايان چاي لارين عمان چاغيندا،
 اويانير داغلاري او يادان انسان.
 انصافمى، بهارين اوغلان چاغيندا
 گۈز يوموب،

کؤچ ائتسین دونيادان انسان؟!

بيردن

اوره ييم دن

گئتدى كدر، غم

يوخودا بيلديم كى، من هله ساغام،

يوخودا بيلديم كى،

يوخو گئورورم.

يوخودا سئوينديم -

ياشيا جاغام!

اويانديم... آيريلديق اولوم ده، من ده،

دوشوندوم...

بئينيم ده فكر بير عالم.

كاش بير گون دوغرودان اولوم گله نده

من ائله بيله يديم يوخو گئورورم.

چینار و من

اگر کی، بیخیلسام چینار گؤستەرین،

من اوナ سؤیىكەنېب آرانا باخىم.

گۈزلىرىم گۈرمەسە گئى - گۈلۈ وئرين

من اوئونۇن گۈزۈيلە جهانا باخىم.

یاز کیمی

بو گون یاشید اولور گوندوزله گئجه،
داغا دومان چؤکوب، چن یئریدیک جه،
درین دره لردە
سئل داشان گوندور.

اوجا زیروه لردە
قار اریدیک جه،
داملا لار دریایا قاریشان گوندور.

بو گون يئرين، گئيون اوز سئوينجى وار،
 گۈزونو آچدىقجا گونشلى باهار
 گۈزلر شفقىلدەن
 قاماشان گوندور.

اوزاق افقىدەكى سويوق اولدوزلار
 بو گون ايستى - ايستى سايريشان گوندور.

گلين، سلاملاياق دوغما باهارى،
 آنا يوردو موزون
 آنا قوللارى

باهارين بويوننا سايريشان گوندور.
 او دلار تورپاغىنин گور تونقاللارى
 يئرين او رەيىتكى
 آليشان گوندور.

چاي لار آرزو كىمى آشىب، داشاندا،
 حسرتلى تورپاقلا ياز قووشاندا،
 يئر گئىيە،

گؤی یئره

یاراشان گوندور.

طبیعت سئوگى دن صحبت آچاندا،

کوسموش سئوگىلى لر

باریشان گوندور.

دورنالار وطنە دئونور غربى دن،

افق لريين دونو- ماوى خلت دن

كؤكسوندە گونشى -

زر نشان گوندور.

بو گون دن، صباح دان، ابدىت دن

مهر بان- مهر بان

دانىشان

گون دور.

آنا دیلیم

سنی شفق بیلدیم بو جهاندا من،
 بعضًاً شیمشک اولوب غضبله چاخدین.
 ایلک دفعه دونیایا گؤز آچاندا من،
 قلبیمه گونشین اوزویله آخدین.

آنا گؤزلرین دن سوزن نور کیمی
 هوپدون اورهییمه سن گیله - گیله،
 هر کلمهن، هر سؤزون بزنمه بیب می
 مهربان آنامین تبسّمی يله؟

او جالیر با غچادان بولبولون سسی،
 چای سوسور، اسمه بیر، چمن ده يئل ده.
 نه قدر دو غمادیر او نون نغمه سی،
 بولبول ده ائله بیل اوتور بو دیل ده.

نه وقت اؤتو شدو ایل لر

ایل لر نییه بئله تله سیب کئچیر،
سانکى بیر آنداجا يئل اسیب کئچیر.

بیر ده گئورورسن کى، دەییشىپ زمان،
اورەك نئچە دفعە بوشالدى، دولدو.
دونن کى قاراتئل جوان بیر اوغلان
ساچ لارى آغارمیش بیر قوجا اولدو.

گؤی گؤل يوخودا

دومان ترك ائيله يير داغلار قاشينى،
 گؤسته رير صاف سولار آيى، اولدوزو.
 ياشيل مئشه لره قويوب باشينى
 او يويور داغلارين مهربان قىزى.

بس او ياماج لاردا پارلايان نهدىر؟
 آيىن، اولدوزلارين شفقى ديرمى؟
 او قىزىن خرمابىي هئروكلىرى دير،
 ئىل ووروب داغىتىمىش چىينىنه كىمى؟

هر گؤله، چىچە يە شئە دوشور گئجه،
 شئە يوخ، ميروارى دير پارلايىر يىنه،
 بويوندان قىريلىپ قىزىن ايندىجە
 سانكى سېلەنېب اوتلار اوستونە.

درەلر قوينوندا بىلەنن مئشه
 قالخىب او جالمىش دير دومانا كىمى؟

گؤى گۈل يو خودادىر... سىسلەنن مئشە
اونا لاى لا چالىر بىر آنا كىمى.

كېزدىن يوكسەلن چىن-چىن بولودلار
ارىيىب ياماجا سىغىنير هردن.
بولودلار، او زاقدان كىچىن، بولودلار،
دىكىسىنر ائل لرىن گۈزلى بىردى!

قاياalar ووقارلا او جالىب گۈيە،
مغرور زىروهلىر نور الەنىپدىر.
منىم گۈر نە گۈزل قىزىم وار- دئىھ
ائلە بىل داغلار دا غرەلەنىپدىر.

شفق لر بزەيىر داغلار قاشىنى
سحر سلاملايىر آىي، او لدۇزو.
ياشىل مئشەلرە قويوب باشىنى
ھله ده او يويوب داغلارين قىزى.

پايز

حزين نغمه دئير ايندى باغچا، باغ،
 يادىما ياخين لار، اوzacلار دوشور.
 يارالى قوش كيمى قاناد چالاراق
 يارپاقلار اوچوشور، يارپاقلار دوشور.

ائىل لرە جار چىكىن پايزىن سىسى
 دوزلرده سرت اسن كولكىلدەدەر.
 مەربان باهارىن اىستىنى نفسى
 آنجاق اورەكلىرده، اورەكلىردهدەر.

بویاندی قیزیلا باغدان آخان سو،
بیاض بولودلار دا گوموشو اولدو.
اوzacق افقده کی گئی گورولتسو
گئی لرین سونونجو گولوشو اولدو.

وَلَسْ لر تیتره دی چن اوْ توشنده،
اورهه ييم تورپاغين قلبیني دويدو.
سانديم کي، اوستومه يارياق دوشنده
طبيعت الينى چينيشه قويدو.

داها گنج بویلاندی افق دن سحر،
سارالدى، بوزاردى چمن لر ايندى.
اينجه خزل اولدو سالخيم سؤيودلر،
هاردا گئروشه جك سئون لر ايندى؟

آى بولود، دوزلره چوخ تلسمه، گل،
اونسوز دا گور آخرir دلى كور اوردا!
آى كولك، دره دن ايتى اسمه، گل،
آخرى تنهها قورواق اوشويور اوردا!

گؤر منيم قلبيم ده نه ديله ييم وار:
 بير ده گئن دوزلره چيخا بيله يديم!
 آى ايلن سويود، تيترهين چينار،
 سيزى اوز سينه مه سيخا بيله يديم!

داغ سوسور، يوكسه لير آرانين سسى،
 ييغيلميش پامبيق لار قار تاياسى دير.
 قاطارдан آيريلميش دورنانين سسى،
 كؤچ ائتميش باهارين سون نيداسى دير.

آچدى اورهينى باعچا، باع منه،
 قلبيم قانادلانىب، اوچماق ايسته دى.
 سانكى ال ائله ييب هر يارپاق منه
 گلن باهارادك الوداع دئدى.

گۆزلەییر

آغارىر داغلارين سينهسى قارلا،
طبعىت قوووشور تزه باهارلا،
گلىرىك، گىدىرىك خوش آرزولارلا؛
دېلكىلر، أميدلر اىزلهيير بىزى،
كيم ايسە، هارداسا گۆزلەيير بىزى

او بلکه بیلمہ ییر بعضاً هارداویق، سانیر کی چوخ اوزاق بیر دیارداویق، سئوگی یہ چاغیران ایلک باهارداویق، قلیننده دویغو تک بسلہ ییر بیزی، کیم ایسه، هارداسا گؤزلہ ییر بیزی

سويودلر باشينى ساللار متظر،
جيغيرلار متظر، يوللار متظر،
آچيلميش مهربان قوللار، متظر...
اؤزونه ان عزيز دوست دئير بيزى،
كيم ايسه، هارداسا گؤزله يير بيزى

صاباح گؤرۇشۇرۇك بىز گولە-گولە،
كىنچىرىك يول لارى وئریب ال-اله.
ياخشى كى بئلە دىر طبىعەت بئلە،
او، حىات عشقى دىر سىلە يېر بىزى،
همىشە، هە يېر دە گۈزەلە يېر بىزى.

اوغلوم و اولدوزلار

اوغلوم على اكبره

آخشام دير،

اولدوزلار

گؤيون او زوند،

يئر ده اي شيق لار دان زره بويانيير.

سنين اولدوز - اولدوز باخان گؤزوند،

اولدوزلار عكس ائدير، اولدوزلار يانير.

ماوى گئىلردهكى بولودلار كى، وار،
مىن يول كولكىلدەن دارانمىش، اوغلۇم
صاباح اوچاجاخىن اوزاق اولدوزلار
مىليون ايل اوئل دن يارانمىش، اوغلۇم.

دؤندۇ عصرلەرە ايل گئىدە-گئىدە،
عصرلەر دونيادان آتىنى چاپدى.
انسانلار اولدوزدا طالع گۈسە دە،
اولدوزلار بختىنى يېرلەرە تاپدى.

ھر ئۇمۇر گۈنش دىير اولدوز يانىندا،
بۇنو دويياجاقسان بؤيويندە سن.
بشر حياتىنین آسمانىندا
ھله سن اۋزۇن ده اولدوز كىمى سن.

ائىلە كى، گۈز يومدون، باتىر اولدوزلار،
ائىلە كى، سن باخدىن، باخىر گۈنش دە.
ائىلە كى، ياتىرسان، ياتىر اولدوزلار،
ائىلە كى، قالخىرسان، قالخىر گۈنش دە.

سن يئنه باخىرسان ساكت، قايغى سىز،
 يئره ده، گؤويه ده، اوغلوم گرەكسن.
 بو گون قوى اوستۇنە نور سېسىن اولدوز،
 صاباح سن اولدوزا نور وئرەجكىسن

آخشامدىر، اولدوزلار گؤييون او زوندە،
 يئر ده ايشيق لاردان زره بويانيپ
 سين اولدوز-اولدوز باخان گۈزوندە
 اولدوزلار عكس ائدىر، اولدوزلار يانىر.

ايل لر ايتى گىدىر، فصىل لر يئىين،
 سن ده بو يوللاردا بير يول گىدىرسن.
 بلکە او اولدوزدور سين طالعىن،
 بلکە او اولدوزون طالعى سىنسن.

عشق و صداقت

مندە مجنۇن دان فزۇن عاشقىلىك استعادى وار.
 عاشق صادق منم، مجنۇنۇن آنجاق آدى وار.
 فضولى

-چىشمەلى داغلاردان، سولو داغلاردان
 كىچىدىم، محبىتىن داغى سينەمدە.
 ايکى رنگ يارادىب گۈرۈم كى، دؤوران-
 قاراسى سينەمدە، آغى سينەمدە.

عشقە اورەيىمى پروانە سايدىيم،
 گىشتىدىم يانا-يانا دونيا او زوندن.

من اۆزوم مین دفعه آغلاماسايديم،
ئيسان ياغاردىمى ليلى گۈزوندن؟

ائله کى، يولوما چۈكدو قارانلىق،
آيا، اولدوزلارا آچدىم دردىمى.
اگر سئومەسەيدىم مجنون دان آرتىق،
مجنونوم بو قدر سئوپىلدىمى؟

عشقين او چاغلايان، جوشان دنيزى
ئىچە نهايت سىز، نىچە درين دير!
دئدىم، صداقت دير محبّت اۆزو،
دئدىم، محبّت ده صاديق لرین دير.

توخوندو آتش لر كوله، ياندى کى،
سئوگىنى ظرافت سانان اولماسىن!
فضولى آه چكىب بىلە ياندى کى،
بىر ده اونون كىمى يانان اولماسىن!

منیم اورهییم

کئنلوده مین غمیم واردیر کی،

پونهان ائیله مک اولماز.

فضولی

-هر پاییز دردیمی پیچیلدا یاراق،

تؤکولور آغاج دان ساپ ساری یارپاق.

دینله، او حسرتله سسله نن قوواق،

منیم اورهییم دیر، منیم اورهییم.

محبّت سون سؤزدور، عؤمورسه قيسا،
 نه اوilar، صداقت ابدى قالسا!
 کيمين اوره يينده بير تئل قيريلسا،
 منيم اوره ييم دير، منيم اوره ييم.

اوزلرده، گؤزلرده سئوگى اوخونور،
 محبّت اوره كدن اوره يه قونور،
 گؤزل لر گؤزوندە او آتش، او نور
 منيم اوره ييم دير، منيم اوره ييم.

بولاغان سويومدان دويونجا ايچين،
 چمنم، مهربان-مهربان كئچين.
 مين چيچك ايچيندن بير لاله سئچين -
 منيم اوره ييم دير، منيم اوره ييم.

فضولى قلىينده مين بير ديلك وار،
 چلنگ تو خوماغا گول وار، چيچك وار.
 نه قدر دونيادا سئون اوره ك وار
 منيم اوره ييم دير، منيم اوره ييم ...

اعتراف

نه مولکو مال منه چوخ وئرسه ممنونام،
نه مولکو مالان آواره قىيسا محزونام.

سئومەديم دونيادا قىزيل-گوموشو،
دئديم كى، ووقاريم اعتباريم دير.
گۈزل سئوگىلىميم شىرىن گولوشو
منيم دؤولتىم دير، منيم وارىم دير.

سئومه دیم دونیادا شانی، شهرتى،
اونلارى حیاتدا افسانه ساندیم.
باخ، همین دئدیسیم وارى، دؤولتى
اوز اوره ک قانیم لا اوژوم قازاندیم.

آختاریب گزرم سيرداش لاريمى،
گزرم عمرۇمون باهارى كىمى.
ايستەسه سئو گيليم گۆز ياش لاريمى
دوزهرم بويوننا ميروارى كىمى.

زاهد قولاق آسسین قوى ياخشى-ياخشى،
سئو گى سئوينجىم دير، سئو گى غميم دير.
بىر آلا گۈزلۇنۇن او دلو باخىشى
منىم جىتىم دير، جەھنمىم دير.

قوجا بىر داغام كى، باشى قارلى يام،
دئمه، زىروه مەركى او دومان نە دير؟
بوتون وارلى لاردان داها وارلى يام،
دؤولتىم محېت، واريم سئو گى دير.

مین بیر سطیر

منم کائناتين اوجا زيروهسى،
داعلارين بىم-بياض بولودو منم،
بو گونون سوسمايان سىسى، نغمەسى،
اوزاق عصرلرين سکوتومن.

اوچماق اوچجون

آی کئچیر، ایل کئچیر جوشور آرزولار،
اولورام يوز ائل ده، يوز دياردا من.

قلبيم ده غريبه بير نيسگيليم وار،
هاچان دير اوچمورام يوخولاردا من.

يوخولار... يوخولار... او گونلر هاني؟
ائله کي، گؤز يومدوم، گئجه اوچارديم.
سانكى دولاشارديم بوتون دونيانى،
من نئجه اوچارديم، نئجه اوچارديم!

یوخولار آن شیرین بیر خیال کیمی...
 سیرلی بیر حیات دیر یوخو حیات دا
 بعضًا او جالدیقجا بیر قارتال کیمی،
 مئشەلر قالاردى آياغىم آلتدا.

آلدىقجا قويونوا دويغولار منى
 قىشى چىخار ما مىش ياي دا اولموشام
 ائله آپارىب كى، يوخولار منى،
 من هله اولدوزدا، آى دا اولموشام.

يئنه ايسته رم كى، اوچوم گؤى لره،
 عمرۇن ياي گونوندن، باهارا گىدىم.
 قايىدىب بير كره، يالنىز بير كره،
 او شاقلىق دئدىييم ديارا گىدىم.

منه قاناد وئرين، افق گؤستەريين.
 چاتىم او شاقلىغىن ساحل لرىنه.
 قاناد وئرمەسەنىز، بير يوخو وئرين،
 اوچوم، اوچماق اوچون اوچوم من يئنه...

سون باهار

گئى دن سېلەنير قوجاق-قوجاق نور،
 گونش محبّت له ايسىدىر يئرى.
 پايزىز گونلىيندە ائلە گون اولىور
 باهار سانىرسان كى، قايىدىر گئرى.

يام ياشىل بزەنير دوزلر، ياماج لار،
 كۈچرى قوش اولىور غم ده، كدر ده.
 باهار نفسينى دوييان آغاچ لار
 گۈرورىن تزەدن چىچك لە يىر ده.

سانکی نغمه دئییر ایلک باهار سنه،
 گؤی ده دورنالاردان ناخیش-ناخیش دیر.
 آنجاق کی، داغلارا دوشن قار سنه
 ساكت پیچیلداییر: قارشی دا قیش دیر!

انسان دا بئله دیر: مهربان، مغورو...
 ایسینیر گونش دن عمرون ایل لری،
 قوجالیق گونوندہ ائله گون اولور،
 گنج لیک سانیرسان کی، قاییدیر گئری.

تزهDEN گول آچان ياماچ لار كيمى
 سئوينجه چئوريلىير غم ده، كدر ده.
 باهارا قوووشان آغاچ لار كيمى
 محبت تزهDEN چيچك لەنير ده.

سانکی نغمه دئییر ایلک باهار سنه،
 اوره ک آرزولارдан ناخیش-ناخیش دیر.
 اما کی، ساچ لارا ياغان قار سنه
 ساكت پیچیلداییر: قارشی دا قیش دیر.

پنجره‌می دؤیور چینار...

قیش دیر... یا غیر باییردا قار.

آغ گئینیب دره، دوزه‌ن.

پنجره‌می دؤیور چینار،

دئیر چینار:

- بوراخ گلیم، قیزینیم من!

یا دیر... ائوده بیر ایستی وار،

بیر ایستی وار،

گل گوره‌سن!..

پنجره‌می دؤیور چینار،

دئیر چینار:

- چیخ، سَرینلن

کولگه‌مده سن!

او شاق ليق كؤينه ييم

صانديق دان بير كؤينك

چيخاريب آنام،

- بالا، سينن کىدى - دئدى بو آخشام،

با خدييم ...

خاطيره لر

آخدى بير آندا،

عمرون ايلك باهارى، يازى گوروندو

قاییتماز ایل لرین

جیغیرلاریندا

ایتمیش او شاق لیغین ایزی گئروندو،

دیندی ایلک آرزولار،

ایلک سحریم ده،

یا پیشتدی آینیمه ائله بیل کؤینک.

سانکى بیردن - بیره چیین لریم ده

قیسالدی او شاق لیق چیین لریم تک.

او دوب کندیمیزین یاز کوله یینی،

گئردو: دؤنگەلدە

قاناد آچیرام.

گئیب او شاق لیغین بوز کؤینه یینی

سانکى او شاق لیق دان

قاچیر،

قاچیرام!

او آن لار او زاق دیر،

او آن لار او جا!

نئچه یول گول آچیب چیچک سارالیب،
 ایل لرین یوکون دن
 ساچ آغارديقجا،
 ایل لرین یوکون دن کؤینک سارالیب.
 سؤزو مو ایل لره
 دئیه بیلسه یدیم،
 تانیش جیغیرلارلا قاناد آچاردیم.
 بو گون او کؤینه یی گئیه بیلسه یدیم،
 گلن قوجالیق دان
 قاچار،
 قاچار دیم.

پايز توى لارى

نه ياخشى قايدادير آنا وطن ده
ائىل تويما باشلايىر پايز گلاندە

پايز... سرين-سرين اسىر كولكىلر،
طبيعت اوزلەشىر غم لە، كدرلە.
خىالا دۇنۇوش دور گول لر، چىچكلىر،
ونىلار گلىب گئتمىش خاطىرەلرلە.

پايز... سېھلەنير سارى يارپاق لار...
يئنە مهربان دير يئرين نفسى.
فكىلى-فكىرى سوسدو قجا داغلار
او جالىر گؤى لرە توى-ماغار سىسى.

پايز... نە دوشۇنور طبيعت بو آن؟
سيلىرمى آليندان سوپۇق تەرىنى؟
چالىب-چاغىرىرى كى، ائله بىل انسان،
ونوتsson طبيعت اوز كدرىنى.

تضادلار

درهيم،

تپهيم،

آتشم، سويام،

گونش ده من دهدير.

آي دا من دهدير.

من انسان اولادى،

تورپاق او غلويم،

دنيز ده من دهدير، چاي دا من دهدير...

منم كائناتين

او جا زيروهسى،
 داغلارين بىم-بىياض بولودو منم،
 بو گونون سوسمايان
 سىسى،
 نغمەسى،
 او زاق عصرلرین سکوت تو منم.

سینە مدن يول آلير

باھارلار، يازلار.

ظلمت لر،

ايشيق لار

اوره ييم دهدىير.

گئجه

افق لرده آخان اول دوزلار

منه،

ضياسينى تاپشىرىپ گئدىر،

بعضاً گونش با تىير،

يا غير قار،

يا غيش،

یاتیر طالعیم ده مین-مین سیرّ منیم.

چیچک لر

تور پاغا

ریشه آتمامیش،

ائله بیل قلیبیم دن جو جه ریر منیم.

من یاشید قارداشام

قو جایلا،

گنج له،

سیرلی بیر عالم

بو تون عالم ده.

نفرت محبت له،

کدر سئوینجله

باش-باشا

اویویور

منیم سینه مده.

انسانا با غلیام

ایلکین سؤزوم له.

دویار سون سؤزومو

قدیر بیلن لر:

در دلی لر آغلاییر

منیم گؤزوم له،

منیم دو داغیم لا

گولور گولن لر.

عمر و مه آز قالیب؟

دئین، ائله می؟

گور نئجه دو يغولار كىچىر قلىيمدن؛

سانكى بير گونلويم او د-بوجك كىمى،

سانكى گونش كىمى ابدى يم من.

هم يئرين،

هم گؤيون

مغرور سسى يم،

من ده سحر دوغور،

كىچىر ياشايير.

من كى، كائنا تين بير ذره سى يم،

بس من ده كائنا ت نئجه ياشايير؟

یئر کوره‌سی و نغمه

آرزولار نغمه‌دیر دونیا اوزوندە،

نغمە‌لر بشرین اوره‌یىندەدیر.

هر انسان دونيادان

کۈچوب گىندە،

اوزویله بىر نغمه آپارىب گىدىر.

بىر انسان اولنده ائل باتار ياسا،

بىر اولدوز باتاندا زرىن ايز قالار.

هر گىدن دالىنجا

گلن اولماسا،

بوتون يئر کوره‌سی نغمه‌سىز قالار...

شاهید

اونلار گئروش‌دولر... آیلی گئجه‌یدى،
 اوغلان پىچىلتىپلا «سئويرم» دئدى.
 «عەدىندىن دۇنهنىن گۆزو او يولسون!
 آى دا سئوگى مىزه قوى شاهيد اولسون!»

اونلار آيرىلدىلار... آيلى گئجه‌يدى،
 اوغلان باشقاسينا «سئويرم» - دئدى.
 آى گىردى بولودا، او زوندە كدر،
 قورخدۇ، بىر دە اونو شاهيد چكھەرلى.

دنیز لؤو حەسى

سو ماوى...

گئى ماوى...

هاوا دا سىسىز.

گمى ماوى لى يە آغ اينجى دوزور.

افق لە او قدر قۇوقۇشوب دنیز،

گمى سانىرسان كى، گئى لىر ده او زور...

آختار سن منى

ازل دن هئچ بئله بیلمزدیم سنى،
 قلبیم ده ایلک آرزو، ایلک ھوس اولدون
 قیش دا باھار کیمی
 چوخ گزدیم سنى،
 یاز گلدی، قار کیمی
 گۇروننمۇز اولدون.

ایل لر او توب كېچدى آرزولار تكى،
 ايندى آخشام-سحر آختار سن منى،
 قیش دا باھار تكى،
 یازدا قار تكى،
 آختار سن منى؟
 تاپمازسان، نه قدر آختارسان منى.

ایکی سس

سن یننه قولاق آس اوره ک نه دئییر،
بیر سس «یوچ!» دئییر سه، بیر سس «ھه!» دئییر.

۱.

سئویر سن...

«حیاتیم»-دئیه سئویر سن.
سئویر سن... سئوینیر گؤزوندہ جهان?
- دئ گوروم سن او نو نییه سئویر سن?
- سئ او نو، او سینین، سن ده او نون سان!
سئو میر سن...

یو خون دا چکیلیر گؤیه،
خیالا چئوریلیر او ایل لر، او قیز؛
- دئ، نییه آیریلدین او قیز دان، نییه؟
- یاخشی کی، او قیز لا سیز آیریلدینیز.

۲.

یازیر سان...

آنیندا تر گیله-گیله...

دوست کیمی الیندن یا پیشیر الهام...

-سؤیله، نیبه یازدین، او شعری، سؤیله؟

-یاخشی کی، او شعری یازدین بو آخشام.

یازمیرسان...

قلبینده قالیر سؤزلرین.

آرزو درین اولور، مصراع لار دایاز؛

-دئ، نیبه آخشامین بوش کئچیر سنین؟

-گوندہ یازماق اولماز... دینجل ده بیر آز.

.۳

ایکی سس...

معنالی بیر عالم کیمی

کئچیرسن بئله جه دونیا او زوندن.

بیر سس اتهام چی،

بیر سس و کیل می؟

آرادا ابدی مقصّر ده سن.

قوجا آنام

او سولموش، سارالمیش یارپاق کیمی دیر.

بئلی ده بوکولوب، یوماق کیمی دیر.

چتینه دوشدمو، او نو آنیرام،

آنیرام...

سانیرام

قانادلانیرام،

او منیم آرخامدا بیر داغ کیمی دیر.

داع

مغورو تمتالى دير نئچه مين عصرین،

اولودان اولودور،

قوجادان قوجا.

بوردا سکوت وار کى، درهDEN درين،

بوردا بوران وار کى، زيروهDEN اوجا.

او سوسور،

دايانير- بويوندا ووقار،
 اونون کؤنلوندەکى گۈرن نەلدىر؟
 اونون زىروهسىنە گلن بولودلار
 سانكى فكرلەدىر، دوشونجەلەدىر.

باشى گۈنش دەدىر آنا تورپاغىن،
 نەلر پىچىلدايىر
 او شفق، او نور؟
 قلبىنده داغ بوى دا سۆز اولان داغىن،
 ائلە سکوتۇ دا داغ بوى دا اولور.
 ۱۹۶۳

تنها بولود

سکوت...

دره کیمی درین بیر سکوت...

یاشیل لیق سولمایان باهارдан قالیب.

DAGLARIN BASHINDA

تنها بیر بولود

اٹله بیل دورنادیر، قاطاردان قالیب.

گئجه ياريسى

ایل بیز لر^۶ او خویور... گئجه ياريسى...

ایل بیز لر او خویور غمله، کدرله.

اوزاق نغمەلرین ياخین نیداسى

دولودور دومانلى خاطیرەلرله.

^۶ ایل بیز: حلزون

ایل بیز لر او خویور، سوسور با غچا-باغ...
 او جالان قوقا لار گؤی لره چاتیر.
 او کیم دیر؟ یاناغى سولقون بیر او شاق
 آنا دیزلرینه باش قويوب ياتير.

اولدوز لار او ستونه ائنیر ائله بیل،
 نه او چون گؤی لره زيلله نیب گؤزو.
 او سانیر، او خویان ایل بیز لر دئیل،
 اونا لاى لا دئیر اولدوز لار اوزو.

ایل بیز لر او خویور، ساكت، نیگران...
 سو ووشان با هارین آخر آيی دیر.
 گئرورم، کند يولو... آريق بير او غلان
 بيرينجى گئروش دن مأيوس قاييدير.

ایل بیز لر او خویور... فکره دالیب او...
 دوشوب آيین نورو داغدا قار اوسته.
 ايلك دفعه الينه قلم آليب او،
 دوشونور ايلك دفعه مصraigalar اوسته.

نه لر پیچیدا يیر او نا سرین يئل،
 ديلينده ايلك عشقين سؤزو سسله نير.
 او سانير، او خويان ايل بيزلر دئيل،
 كؤنلوندە الهامىن اوزو سسله نير.

ايلىزلىر او خويور، دينله يير جهان،
 اولدوزلار گئىلىرين سينه سيندە دير.
 بو ساكت گىچە دە حسّ اولونمادان
 دونوب خاطيرە يە ئوموردن گئدىر.

بىر آن دا كۈچ ائدىر ايل دالىنجا ايل،
 آغارىر دان يئرى... آرتىق سحردىر.
 او خويان بلکە دە ايل بيزلر دئيل،
 قلبىم دە سسلەن خاطيرە لردىر...

ایکی لیک ده

گل بؤلک دونیانی ایکی لیک ده بیز،

دره منه دوشسون،

داغى سن گۇتۇر.

قالسىن يېر اوزوندە قوشما ايزيمىز،

قارا منه دوشسون،

آغى سن گۇتۇر.

ایلين اولادىيىق يازلا قىش كىمى،

فصیل لر یاشاسین یاناشی من ده.

بیز کی، بیر یئرده بیک، گؤزله قاش کیمی،

گؤزلر سن ده قالسین،

گؤز یاشی من ده.

گوندوزو، گئجه نی عزیز ساخلا یاق،

گونش سنه دوشسون،

آی منه قالسین.

جوشقون سئل لر کیمی بیر گه چاغلا یاق،

دنیز سنین اولسون،

چای منه قالسین.

بیزیک بو دونیا یا سنین له شریک،

بیزسیز نه قیش گولر،

نه ده کی، باهار.

حیات دا هر شئی بؤله بیله ریک،

اما بؤلونمه ین

بیر سئو گیمیز وار.

ایل لر و ساحل لر

بیر ساحل گُورورم... ائله ساحل کی،
 اوستوندە ایل لرین طوفان لاری دیر.
 ساحل لر دنیزین سونو دئیل کی،
 ساحل لر دنیزین لیمان لاری دیر.

چاغلاییر، آخیشیر دالغالار چین-چین،
 او نو یئر سسله ییر، گؤی آقیشلاییر.
 بوردا قورتاریرسا ساحل منیم چون،
 بلکه باشقاسى چون بوردان باشلاییر.

هر عمرون اولچوسو دونیادا ایل دیر،
 حیات طبیعتین شاه اثری دیر.
 ایل لر عؤمورلرین سونو دئیل دیر،
 ایل لر عؤمورلرین ساحل لری دیر.

ایکی یاشیندا

قىزىم لاله نىن ائل كومۇ مناسىتىلە

سېلىدىم آلنىنداكى سو يوق ترىنى،
بو آن پنجرەدە گونش گۈروندو.
... سن آچدىن بئله جە سون سحرىنى،
سون سحر بىر سون سوز گىچە يە دۇندو.

سن باخدىن سون دفعە ...

سو سىدو طبىعت ...

ائىلە بىل دايىاندى عەمان دا، چاي دا.
اوستونە ئىنسە ده بىر قاتى ظلتى،
ياندى گۈزلەينىدە گونش ده، آى دا.

من كى، گۈرمە مىشدىم،
نه دئىيم آخى،
گۈزلە اولدو زلار، آى لار ئىر مىش.
من هاردان بىلەيدىم ائل كومۇ قاباغى
گۈزلە ده بو قدر شفق لىرى مىش!

سن يومدون گۆزونو...

تو تولدو سحر،
سانكى گونشه ده قارانلىق چۈكدو.
با هاردان بَرييە ياغمايان گۆى لر
بو آخشام آغلايىب گۆز ياشى تۈكدو.

گۆى لرين قلبى ده داش دئيل، قىزيم.
گۆى لرين اوزو ده انسان كيمى دير.
سنين ياشادىغىن ايکى ايل، قىزيم،
زمان قارشى سيندا بير آن كيمى دير.

من با خديم، گۆزلريم ائله دولدو كى...
نه لر، نهلر دوشدو بو زمان يادا.
بير آنلىق عؤمرتون ده نىجه اولدو كى،
مين-مين خاطيرلر قوييدون دونيادا؟
گيرديم با غچاميزا، آلديم ايىينى،
شعرىم ده آدين لا ديندى، آى قىزيم.
آغاچ دان آسيلىميش يئللەنچە يىنى
كولكىلر يئللە دير ايندى، آى قىزيم.

بو گون باغچاداکى جيغير دا، ايز ده
 سانكى ديله گلىب سىسلە يير سنى.
 قشنگ گلينجىيىن پنجرە مىزدە
 هله ده او توروب گۈزلە يير سنى.

بيتمزدىر ايل لرين صحبتى، سؤزو،
 صباح كى جوان دير، بو گونكۇ اوشاق.
 فقط يئر سرعتلى زمانين اۋزو
 سىنىن باشىن اوستە سوسوب دورا جاق.

خوشبخت او لا جاق دير نئچە قىز، او غلان،
 كيمى او تورا جاق بئشىك باشىندا.
 فقط ھميشەلىك سەن قالا جاقسان
 منيم چون دونيادا ايکى ياشىندا.

اۋىتىدۇكچە قويىنۇندان داغىن، تېھنىن،
 كؤكسمۇم ده اورەيىن ووراجاق سنىن.
 حىياتا دوغولان مىن-مىن كۈرپەنىن
 گۈزۈنە گۈزۈنۇ آختاراجاغام.

يئىنە خىزىر قومو نارىن دان-نارىن،
 كىچىب آراسىيىلا ياشىل باغلارىن،
 ساحل ده اويناشان گول اوشاق لارىن
 اىزىن ده اىزىنى آختاراجاغام.

باغلار سئوينەجك گول آچان زمان،
 عطىرلى چىچكلىر تىل آچان زمان.
 سنىن اۆز قارداشىن دىل آچان زمان
 سۈزۈنە سۈزۈنۇ آختاراجاغام.

من دنیزی دوشونورم

نه زمان کی، یو خوم گلمیر،

من دنیزی دوشونورم.

دالغاردان گؤی سولارا

دوشن ایزی دوشونورم.

دوشونورم، سولار قلبه

بیر سرین لیک یاییر، یاییر

بو ساحل ده یاتان دنیز

او ساحل ده گؤز یوممایر.

هئچ بيلميرم نيهه بئله

دنيزلرى دوشونورم،

گىچەلرى دوشونورم،

گوندوزلرى دوشونورم.

من ياتيرام، دنيز ياتمير،

يوخوما دا دنيز گلىر.

اوياق وقتده جوشان دالغا

يوخولا را سس سيز گلىر.

گلىب جوشور،

آشىب داشير

سينه ده كى اوره ك كىمى.

دنس دينير،

اوره ك دينير

مین - مین آرزو، ديلك كىمى.

من ياتيرام...

مئشه ياتير.

تارلا ياتير.

چمن ياتير.

من یاتیرام...

اوره ک یاتمیر.

بئین یاتیر، بدن یاتیر.

دنیز جوشور،

سانکى دالغا،

آرزوسودور، دیله بی دیر.

بلکه ائله گور دنیز ده

طبیعتین اوره بی دیر.

بلکه ائله اوونون چون ده

من دنیزی دوشونورم.

آرزولاردان اوره کلره

دوشن ایزی دوشونورم.

بیز یاتاندا دینجلمه ين

قلبیمیزی دوشونورم.

دنیز من دن خبرسیز دیر،

من دنیزی دوشونورم.

آددیم - آددیم

آددیم - آددیم يئر اوزوندە

گلن انسان

يئر اوزونو سئيره چىخىر

آددیم - آددیم

آددیم-آددیم

آددیم-آددیم کئچر ایل لر،

آددیم-آددیم کئچر زمان،

سئل لر جوشار، چای لار آخار آددیم-آددیم

آددیم-آددیم یئر اوزونه

گلن انسان

یئر اوزونو سئیره چیخار آددیم-آددیم.

آددیم-آددیم گلر سحر،
 آددیم-آددیم گئدر گئجه؛
 جان آتاراق عؤمور آدلی
 اوجا داغا، آددیم-آددیم
 آددیم-آددیم آنا بیزی بؤیوتدوا کجه،
 اؤزو چاتار قوجالیغا آددیم-آددیم.

آددیم-آددیم یول ائیله ير
 اوره کلردن خاطیره لر؛
 غم سئوینجین، سئوینج غمین
 قاراسینجا آددیم-آددیم،
 آددیم-آددیم قاناد آچیب سئوگى گلر
 نفرت ده کى، آرخاسینجا آددیم-آددیم.

آددیم-آددیم دره کئچیب،
 آددیم-آددیم داغ آشاريق.
 قلیمیزدہ اُمید دوغار،
 آرزو جوشار آددیم-آددیم.

آددیم-آددیم بیز گنج لییه یاناشاریق،
گنج لیک بیزدن او زاقلاشار آددیم-آددیم.

آددیم-آددیم کئچر ایل لر،
آددیم-آددیم کئچر زمان،
تله سسن ده عؤمور گئدر،
احتیاطلا آددیم-آددیم.
آددیم-آددیم کائناتا گلن انسان
بیلمز هاچان
وداعلاшار
کائنات لا آددیم-آددیم.

ساباح گؤره جه يىم انسان لار

بىلىمیرم سىز ھاردا

سيخىب اليمى،

نه زمان اوزومە باخاجا قسىنىز.

اونو بىلىم کى،

دالغالار كيمى

چاغلار او رەيىمە آخاجا قسىنىز.

هر انسان دونیادا بیر هو سده دیر،

سیز سینیز آرزومدا،

دیله ییمده ده.

نه اینکی یئرینیز گؤزوم او سته دیر،

هله یئرینیز وار او ره ییمده ده.

چای لار کی، تله سر

عمان لار او چون،

بیر چایام، دنیزلر کئچیر گؤزومدن.

صباح گوره جه ییم انسان لار او چون،

لاپ ائله بو گوندن داری خیرام من!

یو خوسوزلوق

تاجیک شاعری مؤمن کانوآتا /یتحاف

اوزو نورلو گئجه،

قلبی بوز گئجه...

ان اوizon گئجه دیر یو خوسوز گئجه.

یاتمیرسان؟ ... ایندیجه آچیلار سحر.

یئنه قلبینده کی،

دئ نه دیر سنین؟

سانکى بیر دونياليق سئوينج له كدر،

هر گئجه کؤنلوندن يول ائدير سنین.

نه اولدو؟ هارداسا

قارلار آريدى،

هارداسا شاختادان دوندو بولاق لار.

هارداسا دوزلره طوفان يئريدى،

هارداسا شيمشك دن ديكسينىدى داغ لار.

هارداسا

دومانا بوروندو قايا،

هارداسا

بويلاندى گونش قايدان.

هارداسا

بير او شاق گلدى دونيا ييا،

هارداسا

بير قوجا گئتدى دونيادان.

هارداسا،

كولك دن كوكرهدى عمان،

دالغالار ساحل دن ساحله گئتدى.

هارداسا بير او غلان

سئودىيى قىزدان

قلبينى اينجىدىن بير سؤز ائشىتدى.

هارداسا، دونيانىن او جقار يئرىنده

گونش پارىلدادى، ايشيق ساچىلدى،

هار داسا اوره کسیز جلاد الیندە
اوره يه تو شلانان گوللە آچىلدى.

ياتميرسان... قلىيندە ئىچە مىن دو يغۇ،
فکرلر قوپارىر سنى يئرىيندەن
اڭلە بىل بىر عصرىن يوخوسوزلۇغۇ
آسىلىر ھەر گئچە كىرىپىكلىرىندەن.

گئچە قاناد گرېب
چىنارلى كىنده،
بىزىم پىنجرەدن قىزىل آى دوشوب.
دئىيرم، طبىعت يوخۇ بؤلندە
يقىن يوخوسوزلۇق بىزە پاي دوشوب.

دئمىرم يات، دوستوم،
س ياتماق اوچون،
يات، صباح دويغۇلار او ياتماق اوچون!
يات، صباح دويغۇلار او ياتماق اوچون!

ایستی قار

گونش لى بىر سحر... اىستى ياي گونو...
ندن آغ آپ آغ دىر هر اىز، هر جىغير؟
بولود ائر تمه سه ده گؤيون او زونو،
ائله بىل چووقۇن دور، ياغىر، قار ياغىر.

یاغیر دره‌ره،

یاغیر دوزلره.

آلیر قو جاغینا باگی، باگچانی،

قونور چیسین لره، قونور ایزلره.

اگر بو قارديرسا، سويوغو هانی؟

ـ قوواق چيچکله نير!

بورکو ياي گونو...

آغا بورونموشدور هر ايز، هر جيغir،

گؤر نئجه بزه ييب يئرين او زونو،

نه ياخشى قار ياغير، ايستى قار ياغير!

ـ قوواق چيچکله نير!

سيبيير ديارى...

نئجه ده سئوينير هر دره، هر داغ!

قيش دا طبیعت دن آلدېغى قارى

ياي دا ائله بيل كى، قايتارير قوواق.

اووچو و مارال

اووچو نیشان آلدی، او خ چیخدی یای دان،
آلگؤز بیر مارال قانا بویاندی.

«آه!» سسی یوکسەلدی بولاق دان، چای دان،
مارال سندیرلەدی، مارال دایاندی.

بیخیلدی، سونرا دا سوروندو مارال،
در دینى قانیيلا يازدى او تلا را.
او دور، تپه او ستدە گۈرونndo مارال،
با خدی قارا گۈزلەر آغ بولودلارا.

ئىچىلدايير دوداقلارىيلا،
سورونور... اولوم له چارپىشىرىدى او!
ائله بىل دىدىلىمىش دىرناقلارىيلا
حياتىن اۇزوندن ياپىشىرىدى او.

اووچونون گۈزوندە ياش گىلە-گىلە،
ائله بىل اورەيى پارالانىب دير.
او ائله سانىر كى، او نون اليله
مارال يوخ، طبىعت يارالانىب دير.

دئىيرلر، او سحر آلاڭؤز مارال
سورونور آستاجا چاتىر بولاغا.
كيم بىلىر قلبىنده هانسى بىر خىال
او بىردىن اۇزونو آتىر بولاغا.

او چىمير... سئير ائدىر اووچو دا گىندىن،
بىر آزدان معجزە باش وئرير، نەدىر؟
چىخىر ساغ-سلامت بولاق اىچىنىدەن
مارال اوّل كى تك يول آلېب گىندىر.

مژدهلر یا ییلیب چاتیر او زاغا.

خسته یه درمان دیر کارلووی-واری.

آخیشیب گلن لر لقمان بولاغا

بوردا قویوب گئدیر دردی، آزاری.

ایل لر آرخاسینجا عصرلر کئچدی،

اوردا شهر دوشدو... بؤیودو شهر.

بولاغین سویوندان نسیل لر ایچدی،

من ده قوناق قالیب ایچدیم بیر سحر.

ئىنه ایل لر گلیر آرزولار کىمى،

آخیشیب چشمە یه ائل دسته-دسته.

انسان او مارالا منّت دار کىمى

قويموش هيكلينى قايالار اوسته.

وطن و غربت

کؤنول آیريلمايير اوز باهاريندان،
الهام باهاريندان، سوز باهاريندان...
دئيرم، وطنين بيرجه قيش گونو
ياخشى دير غربتين يوز باهاريندان.

گول ساتان قىز

شقق لر سېپىلىر داغ لار دۇشونە.

افق لر قىزىلى رنگە بويانىر.

اويانىر يوخودان ئاپول يئنه،

قلبىنده مىن تزه آرزو اويانىر.

بو سحر اوزلرده تبسىمە باخ،

أميدله اويانىر انسان باهاردا.

أميدلر باهارى هاچان دوغاجاق

باهاز أميدلرى دوغان دياردا؟!

دورور میدانچادا بالاجا بیر قیز،
 الیندە تو تدوغۇ گول دور-چىچك دىر.
 ائله بیر هوسى له نغمە دئىئر قیز،
 سانكى بوتون دونيا ائشىدە جك دىر.

...-تئز گلين، تزه دىر گول لر، تئز گلين،
 الان چىچكلىرىم لچك-لچك دىر.
 سىپىور، يان او تمه يىن، گلين، سىز گلين،
 تئز گلن ان ياخشى گول سئچە جك دىر...

بیر أميد عشقىلە باخىر گۈزلەری:
 -گولدن ۱۰ لىرە يە، تله سىن-دئىيە
 بوتون چمن لرى، بوتون دوزلرى
 او، سانكى اليندە قالدىرىر گئيە.

...گون قالخىر، او زاقدا سىسلەنير مئشە،
 قىز باخىر، گۈيدن ده او د ياغىر بو گون.
 تورپاغى ياندىرىپ ياخان گونشە
 گول لر نئجه دؤزسون، قىز نئجه دؤزسون؟!

-گولدن ۵ لیره يه! - دئدى قىز جىغاز،
 اووجوندا توتۇرغۇ پول لارى سايدى.
 دوشۇندو: «ساتمامىش قاييتماق اولماز،
 بو گون محلەمېزدە كاش توى اولايدى

بوركودور، صبرىم ده توکنېب تمام.
 هېچ بى آدام لارين انصافى وارمى؟
 بو گول-چىچە يى اگر ساتماسام،
 منى خانىم آغا ئوھ قويارمى؟...»

ميدانىن باشىندا بىر آغ بىنا وار،
 قىز هردن چىورىلىپ حسرت لە باخىر.
 كتابلى-دفترلى گىئدن اوشاق لار
 اوردان گولر چىخىر، اوردان شن چىخىر.

دوشۇنور قىز جىغاز، باخىر قىز جىغاز،
 آرتىق گونش باتىب... هاوا دا سرین.

اوه کى، بو جوره قاييتماق اولماز!..
-گولدن ۳ ليره يه! - چاغيرير، -گلين!

سینين قلبينده کى بيليرم نه دير،
آرتيق سولو خموشدور گول ده، چيچك ده.
ايшиق لار يانديقجا کوچه ده بير - بير
أميد ايшиق لارى سئونور اوره کده.

گئدير کوچه بويو قيز يواش - يواش،
دايانير مكتبيين يانيندا بيردن.
آخر گؤزلريندن اوره يينه ياش،
آياغى قوپماير دوردوغۇ يئردن.

سئير ائدير بىنانىن آغ مرمرىنى،
انه، كئنول نه گۈرور، كئنول نه دويور!
ظريف چيچك لردن آچىب بيرىنى
مكتب پىللەسىنин اوستونه قويور.

...قىز گىتىدى، دانىشدىم اوره يى لە من،
 آچىلدى قلبىينىن درىن معناسى
 او گىتىدى، اليىنده سولموش چۈل-چمن،
 بىر دە گۆز اۇنوندە خانىم آغاسى.

نه تئز خزان گۈرۈر چۈل لر، چمن لر،
 آرزو لار سرت داشا دە بىر دونيادا.
 آخشام كور-پېشىمان ائوه دۇنن لر
 ياخشى كى، سحر وار، - دئىير، - دونيادا.

سىللەندى آستاجا آغ لېلر دە،
 داغلارين باشىنى دومان-چن آلدى.
 گۈرەسن بو آخشام قدىم شەرەد
 نە قدر چىچكلىر سولدو، سارالدى؟

سولار دانیشسايدى

سۈكۈلدۈ دان يئرى، اوياندى دنىز،
 گەمى دالغالارا كۆكسونو گىردى،
 قالدى گؤى سولاردا آغ آپ آغ بىر ايز.
 سولار دانیشسايدى، سولار دئيردى:
 - آى عزيز قوناق لار، خوش گلمىش سينىز!

بوردا هر دالغانىن سۈزۈ وار بىزه،
 بللى دىر بو يئرين سئوينجى، دردى.
 ال ائتدى ساحل دن قايالار بىزه...
 سولار دانیشسايدى، سولار دئيردى:
 - گلين، قوناق گلين هر باهار بىزه!

شقق لر اوياندى ماوى دنىزدە،
 سحر مژدهسىنى يېل اۋزو وئردى.
 كىچدىك گۇرونەمەدى درە دە، دوز دە،
 سولار دانیشسايدى، سولار دئيردى:
 بىزى دە آپارىن اورھىينىزدە!

الوان يارپاق لار

با خيرام گؤى لره قلبىمده شئuir
اولدوزلار او زاقدان گۆز وورور منه،
كائنات سيرىنى آچسا دا بير - بير،
صنعت كائناتى سيرلى دير يئنه

اولسايديم

من بولاق اولسايديم سوسارديم مى هئچ؟
قاينارديم قايالار، داغلار ايچيندن.

دئيرديم، سن مندن بير اوووج گل ايچ
كئچنده باغچالار، باغلار ايچيندن!

من آغاج اولسايديم، چينار اولايرديم،
هر باهار سىلەنib گلردىم دىلە.
سيزىن باغچانىزدان من اوجالاردىم
سنى اوياتماقچىن نغمەلرىم لە.

من کولک اولسايديم، چوخ تله سرديم،
 بير آندا داغ لاردان او ترديم آسان.
 گئجه قاپينيزدان آستا اسرديم،
 دئيرديم، يو خودان او يانما ياسان.

من بولود اولسايديم، قالخيب قا يادان
 قارلى زيروه لرده قوناق قالارديم.
 ياي دا گئوي او زوندن او د ياغان زمان
 سن كىچن يول لارا كؤلگه سالارديم.

من دنيز اولسايديم، نغمه ديليمده
 جوشارديم ابدى محبت كيمى؟
 ساخلا رديم هميشه او ز ساحلي مده
 سنين ايزلرينى غنيمت كيمى.

من گونش اولسايديم، نور يايا-يايا
 ظلمت گئجه لرى ائركن بوغارديم.
 بوتون انسانلىغا، بوتون دونيا ييا
 سيزين اوينيزين اوستده دوغارديم.

شاعرین عمر و

گاه ایستی، گاه سویوق کولکلر اسیر،
 دئیرسن هر عؤمور طوفان کیمی دیر.
 الی ایل، الی ایل... دوز یاریم عصر
 بلکه حقیقت ده بیر آن کیمی دیر.

گونشلی گوندوزلر، آیلی آخشاملار،
 یوخوسوز گئجهلر بس هاردا قالدی؟

ئىچە قىش اۇتۇشلى، نىچە دە باهار،
شاعرين اورەيى دولدو، بوشالدى.

يانىمدان يېل اولوب اسمەسىن كدر،
كۈنۈل لر آرزو سو ايلك باهار دادىر!
ھر يوخوسوز گئچە، ھر آيدىن سحر
ياشايىر، ان او دلو مصراع لار دادىر!

شاعر اۆز خالقىنى ياخشى دوياندىر،
بىلير حرمەت نەدىر، احترام نەدىر.
بعضاً يوز سۈزۈنۈن عمر و بىر آن دىر،
بعضاً بىر سۈزۈنکو يوز قرينه دىر.

دئىيرلر، او زادار ھر آغ گون عمر و،
بو دا بىر داغ اولار دوشمنە، يادا.
البىت كى، شاعرين سۈزۈنۈن عمر و
اۆزۈنۈن عمر و دور قوجا دونيادا!

کؤنلوندە آرزولار وئریر سىس-سسىھ،
 بعضاً غملى گئدىر، بعضاً شن گئدىر.
 سرراست دئييلن سۆز عمره گلىرسە،
 سرراست دئييلمەين عمردن گئدىر.

جوشدو عمان كىمى شاعر اورەيى،
 دار گوندە سئل اولوب گلهرم-دئدى.
 قلىيندە بير ائلين عشقى، دىلەيى،
 وطنىم اول دئسە، اولرم-دئدى.

اللى ايل دولاندى... عىبى يوخ، نه غم!
 اورەك سويومامايىب، قوى يئنه يانسىن!
 عۇموردن اۇتوشن هر ايل، دئىيرم.
 صنعتله اولچولن عمره جالانسىن.

حزین مصراج لار

او غعلوم علی اکبرین سون و داع گونوندہ

ائله کی، سئوینجدن

قلبدہ ایز اولمور،

فکرلر توستو تک، دومان تک گلیر،

خوشبخت لیک گلنده یئل تک دویولمور،

بدبخت لیک گلنده طوفان تک گلیر.

سینه مده کدرین

ایزی ایتمه میش،

منیم له طالعین آراسی دیدی.

بیرینین یاراسی

هله گئتمه میش

باشقما بیریسینین یاراسی دیدی.

اوغلوم، یئنه سنى

دوشونورم من.

ئىچە خاطيرلايم سنى كدرسيز.

ائلە بىل قورخورام خاطيرەلدن،

دورا بىلمىرم ده خاطيرەلرسىز.

كوجە يە چىخىرام،

سنى گۈرورم،

من سنى گۈزىرم گۈىدە، يېردىھ دە.

اوتابغا باخىرام،

سنى گۈرورم،

سانكى شىكلين قالىب گوزگولردىھ دە.

چاغىرىرام... سىسىم چاتمايير سنه،

تئز يانىب،

تئز سؤون

شىمىشك كىمىسەن،

من هاردان بىلەيدىيم آتا ئويىنە،

سن آنجاق دئورد ايللىك قوناق گلمىسىن

ابدی یو خویا
 گئدن علی اکبر،
 آتانین سسینی بلکه ائشیدین.
 گؤزله دیک یولونو سنین نه قدر،
 بو قدر گئچ گلیب
 تئز نیبه گئتدین؟

من سنه آتامین آدینی وئردیم،
 من سنده آتامین اوژونو گئردومن.
 نیبه بئله ائتدین،
 بئله اولارمی؟
 اولومون گولله سی دیدی هدفه،
 انسان ایکی دفعه
 یئتیم قالارمی؟
 من کی، یئتیم قالدیم ایکینجی دفعه.

آخری، سن بؤیویوب بوی آتمالییدین.
 عمرون له آتانی یاشاتمالییدین.

آخری، سن سئوه جک،
 سئویله جکدین،
 کیمسه دئیه جکدی: قوربانین اولوم!
 ائله کی، دونیادان
 کؤچونو چکدین،
 دونیادان بیر سئوگی آزالدی، اوغلوم!

نه قدر يول لارلا گئتسیم يول-یولا،
 بودره يه-بودره يه چیخدیم سون يولا.
 آپارديق بیز سنی،
 سون دفعه، اوغول،
 آغیر يول موزا ياغدی آغیر قار.
 ائوندن قبریستانا
 واریب گئدن يول،
 جهاندا ان اوzacق يول دور، آ دوست لار!

ئىچە نغمە قالدى بىستەلنمەميش،
 ئىچە چىچك قالدى دستەلنمەميش.
 گئتدىن، قوجاغينا تور پاغىن، داشىن،

داغ-دره گئرونندو بوش صحرا کیمی.
 گئتدین،
 تکجه قالدی
 آرزو قارداشین،
 قالدی قافیه سیز بیر مصراج کیمی!

آرzonون سؤزونده، سنین سؤزلرین،
 آرzonون گؤزونده، سنین گؤزلرین.
 آرزو کیچیک قارداش،
 آرزو سونبئشیک.

قوی گئرسون دونیانین خوش باهارینی.
 ياخشى كى، آدىنا
 آرزو دئمیشیك.
 ياشاتسین سنین ده آرزو لارینى...

آخى نتجە سو سوم ...

بو گون گئر نه لر دير او ره ييم ده كى،
 حياتين سوكو تو، فيرتينا سى وار.
 طوفان دان بير آنليق نشانه تكى،
 دالغا چكىلندە آغ كۈپۈك قالار.

چىخىرام سئودىيىم او بايا، ائله،
 بعضاً راستلاشىرام نادانلىق لا من.
 گۈرۈرم جهالت گوللەلرى ايله
 وورولور انسان لار دوز او ره يىندىن.

گوللَه لر آچيلير، سس سيز گوللَه لر،
 گوللَه لر كئچميش دن نيشان قاليب دير.
 گۈزە گورونمه يىن زاغلى لولەلر
 انسان اوره يىنى نيشان آليبدىر.

آخى نىجه سوسوم؟.. پارتلايير اورهك،
 بو سۈزۈم عالمه بىر ده يايىلسىن.
 اگر كى، نادانا نادان سؤيلەمك
 نقسان ساييليرسا، نقسان سايىلسىن!

هله نهلر گۈرۈر گۈزۈم دونيادا،
 گۈرۈر، ايرنج عۇمور سورنلر ده وار.
 هله يالتاقلىغى بىزىيم دونيادا
 روشتوت تك آلانلار، وئرنلر ده وار...

من سوسا بىلمىرم... آليشىر اورهك،
 يانمايان بىر چيراق چيراق دئىيل كى!
 جهان دا يالتاغا يالتاق سؤيلەمك
 جهان اولادينا ياساق دئىيل كى...

انسانین بورجودور حرمت هر کسه،
 حرمت دویولماسا نه يه گر کدیر.
 بؤيوک اوز يئرينى اگر بىلمەسە،
 او نا كىچىكلىك دە
 بير كىچىلمك دير.

ايشيق قارشىسىندا دورماز قارانلىق،
 بو كى، يېر او زونون حقيقىتى دير.
 انسان طالعىنه سو يوق قانلى ليق
 انسانين ان بؤيوک جينايتى دير.

انسان وارلىغىيلا سئوير عالمى،
 كىچىر عئومور آدلى چاغلار دىزىدىن.
 رياكار گولوش لر بير بىچاق كيمى
 ساپلانىر بعضاً دە كوره بىمىزدىن.

اۋزۇم تك عمر ائدىم بۇ عالىم ده من،
 بونا سانىرام كى، نقصان دېيىلمىز.
 قلىيمىدە بىر جهان گۈزدىرسىم ده من،
 من ده اىكى آدام ياشايىا بىللىمۇز.

آغرييدار، سۆز اگر قالسا كۈنول ده،
 بىز حقىقىن حؤكمونه منتظر اولاقدا.
 بىزە تك وئيرىلىپ اورەك دە، دىل ده
 اورەك دە، دىل ده گىرك بىر اولاقدا.

انسان لار و جدانى آليشار، سۈننمىز!
 ائل اوچون عمر ائدن نە بختەوردىرى.
 اۋزۇنۇ دوشۇنۇن خالقى دوشۇننمىز
 دوشمن لر اۋزۇنۇ دوشۇنۇن لردىرى.

آی خزر

آچیب سنه اوره ییمی

دانیشیرام من،

عشقیم کیمی جوشوب، داشان

خزرسن، خزر!

نغمه ایله یئر او زونو

دولاشارام من،

نغمه م ایله یئر او زونو

گزرسن، خزر!

سن مهربان خزریم سن،

قانادین دیر آغ لپه لر.

ماوی گؤزلو گؤزلیم سن،

آی خزر.

گؤردو م سنی حیاتیمین

ایلک سحریندہ،

هر دالغاندا مین اورهیین

سوزلری وار دیر.

خزر، سنین قیزیل قوملو

ساحل لریندہ

سئو گیلیمین پوزولمايان

ایزلری وار دیر.

سن مهربان خزریم سن،

قانادین دیر آغ لپه لر.

ماوی گؤزلو گؤزلیم سن.

آی خزر.

چاغلا ده کی، اونوتاما ياق

عشقى، حرمتى،

آچسىن يئنه خاطيرەلر

قول-قاناد خزر.

چاغلا-چاغلا چوخدان سوسىمۇش

بىر محبّتى

آشىپ-داشان دالغالاردا

سن ياشات، خزر.

سن مهربان خزرىيم سن،

قانادين دىر آغ لېلر.

ماوى گۈزلۇ گۈزلىيم سن،

آى خزر.

قونشودا قىز سئونىن

بىر كوچه ده هر سحر
قارشىلاشار قىز - او غلان،
قونشولار دا بۇ زمان -
پىچىلداشار آستادان
ھېچ سىنه ده بۇ قدر
دويون اولماز، داغ اولماز؛
قونشودا قىز سئونىن
اوره يىيندە ياغ اولماز!

سحر باغدان چیخار قیز،

تئل لرینه گول دوزر،

قونشوسوندان گئن گزر،

اوره ک ياخار، جان اوزر.

باخار اوغلان قرار سیز،

هئچ داماغى چاغ اولماز،

قونشودا قیز سئونین

اوره بییندە ياغ اولماز!

او سار ماشیق، او ائیوان

تئز-تئز دهیر گۈزونه.

باخار قیزین او زونه

دئیر او زو-او زونه:

بو قدر ياخین اولان

بو قدر او زاق اولماز.

قونشودا قیز سئونین

اوره بییندە ياغ اولماز!

سندن او زاق دا

سن ده او زاق داسان، من ده او زاق دا،

ئىنه قارلى يول لار او زانىب گىدىر.

بو يولون بير او جو منيم سينه مده،

بىر او جو سنين ده اوره بىندەدەرى.

من هاردا، نه زمان خيالا دالسام،

گلىپ فكرلىريم سن ده با غلانىر.

سانكى بو دونيادا هر يول، هر جىغىر

سنин ياشادىغىن كنده با غلانىر.

اوردا گول آچمىش دىر، با غلار- با غچالار

بوردا قار اورت مو شدور جىغىرى، اىزى.

نه قدر اوره كدىن اوره يه يول وار،

او زاق يول لار بىلە آييرماز بىزى.

اوره ک

یارالار قئور ائدیر تزهدن، اوره ک!

نییه کؤنول وئردین اونا سن، اوره ک؟

سئومه دی او سنی، سن نییه سئودین؟

سنی سئومه ينى سن نییه سئودین؟

عشقىنه من قوربان گئديم، آى اوره ک،

دئديم نېچە دفعە، دئديم، آى اوره ک،

سئومه يير او سنی، نییه سئوирسن؟

سنی سئومه ينى نییه سئویرسن؟

سۆزومه باخmadin، ايندى يان، اوره ک،

يان، ائى منىم كىمى پىشىمان اوره ک.

سئومىرىدى او سنی، نییه سئویردىن؟

سنی سئومه ينى نییه سئویردىن؟..

داغلار چاغیریر

عشقیمیز خیال دئیل،

گؤی لر کیمی تمیزدیر.

زیروهده قارتال دئیل،

بیزیم اوره بیمیزدیر.

هر آخشم - سحر
 داغلار چاغیریر،
 گور بولاق لار چاغیریر،
 باخ، او جادیر زیروه لر
 آرزوموز قدر.

داغلار، ووقارلى داغلار
 یئنه بیزه: «گل!» دئییر!
 سینه سى قارلى داغلار
 زیروه میزه: «گل!» دئییر!

هر آخشم - سحر
 داغلار چاغیریر،
 گور بولاق لار چاغیریر.
 باخ، او جادیر زیروه لر
 آرزوموز قدر.

نار چیچه یى

ئئنه قوملو ساحل، ئئنه سرین باغ،
ئئنه آخشام دوشوب مئينهلىك لره.
بوردا سشوگىلىم لە نئچە ايل قاباق
بىر نار چوبوغونو باسىدىرىدىق يئرە
نار آغاچى، نار چیچە ىي،
بىر اولدوزدو ھر چیچە ىي.

سئير ائتدىم آغاچىن تانىش يېرىنى،
 بىر جە چىچك قالىب، هانى چىچكلى؟
 او نون قىزىل رنگلى لچكلىرىنى
 يا ايل لر تؤكموشدور، يا دا كولكلى.
 نار آغاچى، نار چىچه يى،
 دؤيوب طوفان، قار چىچه يى.

با خيرام، قلبىمده آرزو او يانىر،
 او زاق خىال لاريم آلير قلبىمى.
 سانكى آى نوروندا اولدو زدور يانىر
 او سون نار چىچه يى ايلك عشقىم كىمى.
 نار آغاچى، نار چىچه يى،
 هله يىنه وار چىچه يى.

کولک

ئىنه پايز گلدى قوناق لار كىمى،
سولدو محبتىم يارپاق لار كىمى،
اورهك پىچىلدا يير دوداق لار كىمى -
کولك، نىيە بئله اسىرسن، کولك؟
نىيە أميدىمى كسىرسن، کولك؟!

سئوگیلیم گئوروشه چاغیرمیش منی،
 من نئجه او نو دوم اولوب کئچه نی؟
 او دئیر آستاجا «سئومیرم سنی...»
 سن نییه سؤزونو کسیرسن، کولک؟
 کولک، نییه بئله اسیرسن، کولک؟!

او اوره ک آغریتدى، اوره ک اینجىتدى،
 بير عشقىن سئويملى نغمەسى بىتدى.
 سانكى محبّتىم خيالدى، گىتدى...
 کولک، نییه بئله اسیرسن، کولک؟
 سن دەمى سئوگىمىم گزىرسن، کولک؟!

دئییر: گوزله، گله جکدیر

باجیم شیرینه ایتحاف

ائى ياشينى بىلمەدىيىم

تارىخ قدر قوجا چىنار!

آغ گونلره شاهيد اولان،

عظمتلى، اوجا چىنار!

بو كۈلگەندە بىز گۇروشنى

خوش زمانلار، يادىندامى؟

دردىسيز كېچن، غمىسىز اۋتن

ساکت آن لار یادیندامى؟

اوز مهربان قوجاغينا

چاغيراندا وصال بيزى،

زمان چكدى امتحانا

آيريليق دا قلبيمىزى.

خيلي وقت دير كاغيد گلمير،

نه ده كى، بير سوراق واردير.

بوداغيندا يازيلان آد

اوندان تكجه يادگاردير.

لاكين هيجران آتشى له

اودلاسا دا كؤنلو مو غم،

أميد منه بير همدەم دير،

گۈزلە ييرم، گۈزلە ييرم.

قىز دئيرك بو سۈزلىرى

ياخينلاشدى گؤى چينارا،

دەت ائتدى بوداقداكى

قازىق - قازىق يازى لارا.

او، بير آدين قارشى سيندا

داياناراق باخدى يئنه،
 عمرون كېچن صحنه لرى
 خيالىيدان آخدى يئنه.
 گونش قالخىب، نور تؤكولور،
 اسىر كولك نارين - نارين،
 دىنير غم دن خبرسىز تك
 يارپاقلارى گؤى چىنارين.
 دورور اوردا تنها گلىن،
 عشقى كىمى او دا تكدىر،
 سانكى چىنار سىسلەنەرك
 دئىير: «گۈزلە، گله جىكدىر!»

کوزه

نولدو، احتیاطسیز یئنه دولاندین،
 بولاقدا کوزهنى سیندیردین دونن.
 سونرا باخیب اونا حاییفسیلاندین،
 بیر آغرى حس" ائتدیم اورهییمدە من.

سینین یادیندامى من کى، بیر زمان
 وئرمیشدیم عشقیمی سنه ارمغان.
 اوندا دا، ائى گۆزل، بو کوزه کیمی
 سیندیردین عشقینله ووران قلبیمی.

نەدیر معنا دولو بو اسرار، گۈرن؟
 جانسیز بیر کوزه يە آجیيان انسان،
 آزاچىق بیر آغرى دويمايىر ندن،
 سئون بیر اورهیي سیندیران زمان؟!

سۆز

ازل باشدان آچارى دير سىرلىرىن،
 اوز گوجونو اوره كىلدەن آلار سۆز.
 نشئە وئرر، سئوينج وئرر، غم وئرر،
 مشكىل اولان دردە چارا قىلار سۆز...

چىشمە اولوب قايىناياراق او آخار،
 بئىينىلدە سىلىنمز ايز بوراخار.
 آلوو كىمى گاه ياندىرار، گاه ياخار،
 هر كۈنول دە بىر اود-اوجاق قالار سۆز.

ایلک همدم دیر، ایلک سلاح دیر هر کسه،
 اگر کی، او، صاف پولاددان دئییل سه،
 هر کلمه سی اؤز یثریندہ دئییل سه،
 قیلینچ لاردان داها کسکین او لار سؤز.

سؤز او جالدار بو جهاندا انسانی،
 عزیزله ير بو جهاندا انسانی،
 وقت او لار کی، بیرجه آندا انسانی
 الی ایلين حرمتیندن سالار سؤز.

چالیش، نبی، گئجه- گوندوز یارات سن،
 بد سؤزلری اؤز سینه ندن يار، آت، سن،
 اینجى سئچیب، دور توپلايیب، یاراتسان،
 سندن ائل ده بير نشانه قالار سؤز.

ندنسه انسانا بئله گلبر کى

وارليق اويانميش دير قيش يوخوسوندان؛

هر طرف گئينيپ يئنه آل-لوان.

دونن بولودلارين اورتديويو گؤى لر

بو گون گولومسه يير... انگين، تزه-تر...

دونن سس سيز ياتان چمنين، چؤلون

بولبول بسته كاري اولوبدور بو گون.

دونن صاف سولاري بوز باغلايان چاي

چاغلايير، درده سالاراق هاراي؛

گونش سپهله بیر قوجاق-قوجاق نور،
 بوز داغلار چئوريلىب لاله زار اولوب.
 او دور، ياشيللاتىب او چىلىپاچ ياماج،
 گول آچىب دونن كى يارپاچ سىز آجاج.
 باهارىن نفسى-بو مئى خوش عطير،
 يئنه هر جان سىزى جانا گتىرىر.
 طبىعت او قدر نىشەلىدىر كى،
 جوشور حيات عشقى، چىرىپىنير اورەك،
 ندىنسە انسانا بئله گلىرى كى،
 بو وقت اولولر ده او يانسىن گرگ.